

ဗုဒ္ဓဘုရားသာသနာနှင့် မြန်မာပြည်

ဓမ္မဝိဟာရီ ဆရာတော် အရှင်ဉာဏ

ဗုဒ္ဓဘုရားသာသနာနှစ်ပြန်မာပြည်

ဓမ္မဝိဟာရီ

၂၀၀၆ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၈ရက်
၁၃၆၈ခုနှစ် ဝါခေါင်လပြည့်

ဗုဒ္ဓဘုရားသာသနာနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်း

ဗုဒ္ဓဓမ္မ လက်တွေ့ကျင့်ကြံမှုများ

ဗုဒ္ဓဘုရားသာသနာဟာ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင် ခြောက်ရာပြည့်ဖို့ ၅နှစ်အလို အိန္ဒိယပြည်၊ ဗီဟာနဲ့ဥတ္တရာပရာဒေရှိ နယ်တွေမှာ ပေါ်ထွန်းခဲ့တယ်။ အဲသည်အချိန်က အဲသည်ဒေသတွေမှာ ခတ္တိယတွေက ဗြာဟ္မဏတွေထက် ကျော်တက်အုပ်ချုပ်နေချိန် ဖြစ်တယ်။ အဲသည်ဒေသက လူတွေဟာ ဗြာဟ္မဏတို့ရဲ့ ‘ဝေဒ’ ရွတ်ဖတ်မှုကို ‘အရိုး နှား ငှားကျောင်း’ နေမှုမျိုးလို့ အောက်မေ့ပြီး၊ နှားကျောင်းသူဟာ နို့သောက် ရသူမဟုတ်ဆိုပြီး ငြီးငွေ့ကာ ကိုယ်တိုင်ကျင့်ကြံမှုဘက် အားသန်နေသူ တွေ ဖြစ်တယ်။ ရွတ်နေလို့ ဘာမှဖြစ်မလာဘူး၊ ကျင့်မှရမယ်-ဆိုတာမျိုး ဖြစ်တာပဲ။

သည်တော့ သဘောတရားသမား ဗြာဟ္မဏတွေထက် လက်တွေ့သမား ခတ္တိယတွေက ရှေ့ကရောက်လာတာပေါ့။ အဲသည်

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် မှတ်တမ်းသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

ဒေသက ခတ္တိယတွေဟာ လက်တွေ့သမားတွေကို လွတ်လပ်ခွင့်အပြည့် ပေးထားတယ်။ ဒါကြောင့် အဲသည်ဒေသမှာ လက်တွေ့လေ့လာ၊ ဖော်ထုတ်၊ ဖြန့်ဖြူးနေသူတွေ အများအပြား ပေါ်ထွက်နေကြတယ်။ သူတို့နဲ့ သူတို့မဟုတ်သူတွေအကြား ခွဲခြားချက်ဟာ တခုပဲရှိတယ်။ အဲဒါက **အိုးအိမ်ရာထူထောင်ပြီး လူတွေနဲ့အတူနေခွင့် မရှိတာပဲ** သည်လို နေသူဟာ လက်တွေ့ကို လေ့လာဖော်ထုတ်နေသူပဲ။

သူတို့ဟာ မက္ခလိဂေါသာလ၊ ပုရာဏကဿပ၊ အဇိတကေသကမ္မလ၊ သဗ္ဗယဗေလဋ္ဌပုတ္တ၊ ပကုဓကဗ္ဗာယန၊ နိဂန္ဓနာဋ ပုတ္တ၊ စာရိဝါက၊ သစ္စကပရိပိုဇ်၊ ပေါဋ္ဌပါဒပရိပိုဇ်၊ နိဂြောဓပရိပိုဇ်၊ ... အစစတွေပဲ။ အဲသည်ထဲမှာ **‘ဗုဒ္ဓဘုရား’**လည်း ပါလေရဲ့။ သူတို့အားလုံး ဟာ လူ့ထွက်ပေါက်ကို လက်တွေ့ဖော်ထုတ်ကြသူတွေချည်း ဖြစ်ကြ တယ်။

သည်သူ တဦးတိုင်းမှာ *သံဃာရှိတယ်။*^၁ ဂိုဏ်း လည်း ရှိတယ်။ ဥပါသကာ၊ ဥပါသကီတွေလည်း ရှိကြတယ်ပေါ့။ သူတို့အားလုံးဟာ လက်တွေ့ဖော်ထုတ်ကြတယ် ဆိုပေမယ့် တကယ် လက်တွေ့ ဖြစ်ကြလှတယ်တော့ မဟုတ်ကြဘူး။

အဲသည်ထဲမှာ **‘ဗုဒ္ဓဘုရားတပါးပဲ’**လက်တွေ့ကျတယ်။

* သံဃ=တပည့်သာဝက၏အဖွဲ့အစည်း၊ ပါတီ(Party, commune, etc.)
[လိုက်နာရန်စည်းမျဉ်းများဖြင့် စည်းကမ်းတကျ ဖွဲ့စည်းထားသည်]။
*^၁ ဂိုဏ်း=ဂဏ=အစုအဖွဲ့

ဗုဒ္ဓဓေတ် လက်တွေ့ကျင့်ကြံမှုများ

၅

ပြောစရာရှိတယ်။ ကျန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လူကို မလွန်အောင် မတတ်နိုင်ကြဘူး။ လူကိုလွန်ပြီး မညွှန်းဆိုမိအောင် မတတ်နိုင်ကြဘူးလို့ ဆိုလိုတယ်။

လူသေပြီးနောက် ကောင်းကောင်းဖြစ်အောင်ဆိုဆိုးမဖြစ်အောင်နဲ့ ကောင်းကောင်း၊ ဆိုးဆိုး နှစ်မျိုးလုံး ဘာမှမဖြစ်အောင်၊ ဒါတွေထဲက တမျိုးမျိုးကို လူ့အတွက် ထွက်ပေါက်တွေအဖြစ် ညွှန်ပြနေကြလို့ပါပဲ။ သူတို့ လက်တွေ့ကျင့်ကြံကျက်စားတဲ့ အာရုံဟာ လက်တွေ့ဆိုပေမယ့် တက္ကလို့ ဆိုရတဲ့ ကြံဆချက်တွေပဲ ဖြစ်နေကြလို့ပဲ။

ဗုဒ္ဓဘုရား၏ညွှန်ပြချက်များ

သူတို့အထဲက ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ သူတို့နဲ့မတူ တမူပေါက်ထွက်လာခဲ့တယ်။ လူမရှိတဲ့နောင်မှာ ကောင်းကောင်းဖြစ်ဖို့၊ ဆိုးဆိုး မဖြစ်ဘို့နဲ့ ဘာမှမဖြစ်ဘို့၊ ဒါတွေထဲက တမျိုးမျိုးကို လူ့ထွက်ပေါက်အဖြစ် မညွှန်ပြလိုဘဲ။ သည်ညွှန်ပြချက်တွေဟာ တက္ကညွှန်ပြချက်တွေ ဖြစ်ကြောင်း အတိအလင်း ညွှန်ပြခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။

လူ့အနေနဲ့ လက်တွေ့မှာ လက်လှမ်းမမီတဲ့ တက္ကတွေကို ညွှန်ပြနိုင်သူဟာ လူတွေရဲ့ အငြင်းပယ်ခံရမှုက လွတ်သူဆိုတော့ လူ့လောကရဲ့ အလင်းတွေကို ဖြန့်ဝေပေးသူ ‘ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်’ လို့ အဖြစ်ခံရတာပေါ့။ သည်နေ့ဓေတ်လည်း သည်လိုပါပဲ။ သည်နေ့ကမ္ဘာ့လူ သန်းငါးထောင်ဝန်းကျင်ဟာ တက္ကကမ္ဘာထဲ မျောနေကြသူ

တွေပဲ။ တက္ကကမ္ဘာထဲ မျောနေသူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တက္ကကမ္ဘာထဲ
မျောနေရသူလိုလည်း မသိနိုင်ကြဘူး။

ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ တက္ကကမ္ဘာထဲက ဖောက်ထွက်နိုင်သူ
ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘုရားကို ဘယ်အယူ ယူသလဲ-နားအလည်
မခံရသူ ဖြစ်တယ်။

- ၁။ သေပြီးနောင် ဖြစ်တယ်ဆိုတာလည်း မပြောသူ။
- ၂။ သေပြီးနောင် မဖြစ်ဘူးလည်း မပြောသူ။
- ၃။ သေပြီးနောင် တချို့ဖြစ်-တချို့မဖြစ်လည်း မပြောသူ။
- ၄။ သေပြီးနောင် ဖြစ်တာလည်းမဟုတ်၊ မဖြစ်တာလည်း
မဟုတ် မပြောသူ။
- ၅။ အသက်ဟာ ကိုယ်နဲ့အတူလည်း မပြောသူ။
- ၆။ အသက်ဟာ ကိုယ်နဲ့တခြားလည်း မပြောသူ။
- ၇။ လောကဟာ ရှိတယ်လည်း မပြောသူ။
- ၈။ လောကဟာ မရှိဘူးလည်း မပြောသူ။
- ၉။ လောကဟာ အဆုံးရှိတယ်လည်း မပြောသူ။
- ၁၀။ လောကဟာ အဆုံးမရှိဘူးလည်း မပြောသူ။

ဒါတွေ ဘာကြောင့်မပြောတာလဲ? အမေးရဲ့အဖြေ
အဖြစ် ဗုဒ္ဓဘုရား မိန့်ကြားတာက

- ဒါတွေဟာ လူဆောင်စရာ(တရား)နဲ့ မဆိုင်လို့ ဖြစ်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရား၏ညွှန်ပြချက်များ

၇

- ဒါတွေဟာ လူ့အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းဖို့နဲ့ မဆိုင်လို့ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ အကျင့်(မြတ်)ရဲ့ အစတောင်မဟုတ်လို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ ငြီးငွေ့ဖို့ မဖြစ်စေလို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ ရာဂကင်းဖို့ မဖြစ်စေလို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ ချုပ်ငြိမ်းဖို့ မဖြစ်စေလို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ ငြိမ်းအေးဖို့ မဖြစ်စေလို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ အထူးအသိဖြစ်စေဖို့ မဖြစ်စေလို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ ထိုးထွင်းသိတွေ မဖြစ်စေဘို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ မဖြစ်စေလို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတောအုပ်ဖြစ်လို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိခရီးကြမ်းဖြစ်လို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအညောင်ဖြစ်လို့ ဖြစ်တယ်။

သည်လို အကြောင်းပေါင်းများစွာပြပြီး သည်စကားတွေ မပြောခဲ့တာကို ဗုဒ္ဓဘုရား မိန့်ကြားတာဟာ ကြံဆမှုတက္ကမဟာကို လုံးလုံးလျားလျား ဖောက်ထွက်တာကို ဖော်ပြတာပဲ။ တခြားတခြား လက်တွေ့ထွက်ပေါက် ရှာနေကြသူတွေဟာ သည် တက္ကမဝစရစကားတွေထဲ အမိခံရသူတွေချည်း ဖြစ်ကြတယ်။

သည်လိုဆိုတော့ ဗုဒ္ဓဘုရား ဘာပြောမလဲ? မေးချင်ဖွယ် ဖြစ်ရပြီပေါ့။ ဗုဒ္ဓဘုရားက သူပြောတာကို ပြောတာက....

ဗုဒ္ဓဘုရားသာသနာနှင့်မြန်မာပြည်

၈

ဒုက္ခဖြစ်ရာ၊ ဖြစ်ကြောင်းနဲ့(ဒုက္ခ)ငြိမ်းရာ၊ ငြိမ်းကြောင်း

တွေကို-

- ဒါတွေဟာ ဒုက္ခဖြစ်ရာတွေ၊
- (ဒါတွေဟာ) ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတွေ၊
- ဒါတွေက ဒုက္ခငြိမ်းရာဖြစ်တယ်၊
- (ဒါတွေက)ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်းပဲ-လို့ပဲ။

ဒါတွေပြောရခြင်းရဲ့အကြောင်း ဗုဒ္ဓဘုရား မိန့်ကြား

တာက

- ဒါတွေဟာ လူဆောင်စရာ(တရား)နဲ့ စပ်ဆိုင်တယ်။
- ဒါတွေဟာ အကျိုးရှိတာတွေနဲ့ စပ်ဆိုင်တယ်။
- ဒါတွေဟာ အကျင့်(မြတ်)ရဲ့အစ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ ငြီးငွေ့ဖို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ ရာဂကင်းဖို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ ချုပ်ငြိမ်းဖို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ ငြိမ်းအေးဖို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ အထူးသိဖို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ ထိုးထွင်းသိဖို့ ဖြစ်တယ်။
- ဒါတွေဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ ဖြစ်တယ်။

ဒါတွေကြောင့် သည်အချက်လေးချက်ကို ပြောရမယ်

လို့ပဲ။

ဗုဒ္ဓဘုရား၏ညွှန်ပြချက်များ

၉

လူဟာ ဒုက္ခဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်းတွေကို မလိုလားဘူး။
ဒုက္ခငြိမ်းရာ၊ ငြိမ်းကြောင်းကို လိုလား၊ ရှာဖွေ၊ ကျင့်ကြံ၊ လုပ်ဆောင်
နေကြတယ်။ လူမှန်သမျှ လိုလား၊ ရှာဖွေ၊ ကျင့်ကြံ၊ လုပ်ဆောင်မှုတွေဟာ
ဒုက္ခဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်းတွေရဲ့ လွှတ်မြောက်ရာ၊ ဒုက္ခ ငြိမ်းရာ၊ ငြိမ်း
ကြောင်းတွေအဖြစ် ကျင့်ကြံ၊ လုပ်ဆောင်နေကြတာတွေချည်း ဖြစ်ကြ
တယ်။

သူခိုးရဲ့ ခိုးမှု၊ သူသတ်ရဲ့ သတ်မှုကအစ အလှူရှင်ရဲ့
အလှူပေးမှု၊ တရားသမားရဲ့ တရားကျင့်မှုအဆုံး၊ အားလုံးဟာ ဒုက္ခ
ငြိမ်းရာ၊ ငြိမ်းကြောင်း အမြော်အမြင်နဲ့ လုပ်ကြသည်ချည်း ဖြစ်ကြတယ်။

သည်လိုဖြစ်ကြပေမယ့် တကယ်ဒုက္ခငြိမ်းရာ ငြိမ်း
ကြောင်း အစစ်အမှန်ကို လုပ်မိကြတာ မဟုတ်တဲ့အတွက် မှန်းချက်နဲ့
နှမ်းထွက် မကိုက်သလို ဒုက္ခငြိမ်းကြတာတော့ မဖြစ်ကြရဘူး။ ဒါဟာ
များစွာ ဝမ်းနည်းစရာပဲ။ သည်လိုဖြစ်ရခြင်းရဲ့ အကြောင်းဟာ ဒုက္ခဖြစ်ရာ
ဖြစ်ကြောင်း၊ ငြိမ်းရာငြိမ်းကြောင်း အစစ်အမှန်မသိဘဲ အလွဲသိပြီး
လုပ်ကြလို့ပဲ။

သည်လို အလွဲသိပြီးလုပ်ကြလို့ ဒုက္ခငြိမ်းလို့ မရတာ
တွေ မဖြစ်လေအောင် ဗုဒ္ဓဘုရားက ဒုက္ခဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်းနဲ့ ငြိမ်းရာ
ငြိမ်းကြောင်း အစစ်အမှန်ကို ဟောပြောပြီး လူခပ်သိမ်းရဲ့ လိုအပ်ကို
ဖြေပေးတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် သူ့ဟောပြောချက်ဟာ နောင်ဘဝအစရှိတဲ့
ကြံလုံးတွေကလွတ်တဲ့ (အတက္ကာဝစရ)တရား ဖြစ်တာပါပဲ။

ဖြန့်ဝေရန်မဟုတ် မှတ်တမ်းသိမ်းဆည်းထားရန်အတွက်သာ

ဗုဒ္ဓဘုရား၏ လောကအမြင်

ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့တရားဟာ ကြံဆချက်သက်သက်တွေ မပါတဲ့ (အတက္ကာဝစရ)တရားဓမ္မ ဖြစ်လို့ မမွေးမိနဲ့သေပြီးတို့၊ အထက် ဘဝက အောက်အဝီစိတို့ မပါပေမယ့် သိဖို့တော့ မလွယ်ဘူး။ နက်နဲမှု အပြည့်ရှိတယ်။ မမြင်နိုင်အောင်လောက် ဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ တရား အမြင်မှာ....

- ဒုက္ခဟာ လောကဖြစ်ပြီး၊
- ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းက လောကဖြစ်ကြောင်းပဲ။
- ဒုက္ခငြိမ်းရာက လောကငြိမ်းရာဖြစ်ပြီး
- ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်းက လောကငြိမ်းကြောင်းဖြစ်လို့ပဲ။

သည်တော့ လူတွေ လောကမြင်ဖို့ ပြောဆိုရတာဟာ မလွယ်တာဘဲ။ လောကက လူမှာလာစွပ် လာထပ်နေတော့ လောကကို လူလို့မသိအောင် မတတ်နိုင်ဖြစ်ရတယ်။ လူတွေ သိနေကြတာက လောကဆိုတာလူပဲ ဖြစ်တယ်လို့ပဲ။

လောကဆိုတာလူပဲ ဖြစ်တယ်လို့ သိနေသူတွေ အနေနဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားက ဒုက္ခဟာလောကပဲလို့ ပြောတာတို့၊ ဒုက္ခက လူပဲဖြစ်တယ်လို့ ဗုဒ္ဓဘုရားပြောကြောင်း မှားယွင်းစွာ နားလည်သွားကြ တယ်။ လူဟာ ဒုက္ခဆိုယင် ဒုက္ခငြိမ်းရာဟာ လူမရှိရာဆီ ရောက်သွားခံရ တော့တာပေါ့။ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့တရားဟာ အဲသည်လို သိနိုင်မြင်နိုင်ဖို့ ခက်ခဲ နက်နဲတာပဲ။

လူတွေဟာ မြင်တတ်တဲ့မျက်စိ၊ ကြားတတ်တဲ့နား၊ အနံ့အရသာအတွေ့တွေကို တွေ့တတ်တဲ့ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်နဲ့ သိတတ်တဲ့ စိတ်တွေ၊ ဦးနှောက်တွေ ပါကြပေမယ့် လူလို့ မမြင်၊ မကြား၊ မတွေ့၊ မသိကြဘူး။ လောကကိုပဲ မြင်ကြ၊ ကြားကြ၊ တွေ့ကြ၊ သိကြတယ်။ အဲဒါဟာ လူရဲ့ ဝိသေသပဲ။ အဲသည် လောကသိတာကို လောကသိတယ်လို့ မမှတ်ဘဲ လူသိတယ်လို့ မှတ်ကြပြန်သေးတယ်။

“လူနဲ့လောကကို ခွဲသိဖို့ဟာလည်း မလွယ်ဘူး။ ပုံစံထုတ်ပြောယင် ရုပ်ရှင်နဲ့ ပိတ်ကားလိုပဲ။ ရုပ်ရှင်ဟာ ပိတ်ကားပေါ်မှာ တည်နေပေမယ့် ရုပ်ရှင်ကြည့်တဲ့အခါ ပိတ်ကားမမြင်ဘူး။ ပိတ်ကားပေါ်ရောက်နေတဲ့ ရုပ်ရှင်ပဲ မြင်တယ်။ ရုပ်ရှင်ပြနေတဲ့အခါ ပိတ်ကားက မရှိနေတာ မဟုတ်ပေမယ့် မြင်ဖို့အာရုံအပြုခံ မဟုတ်တော့ဘဲ မမြင်ရတော့တာ ဖြစ်တယ်”

ပိတ်ကားနဲ့ရုပ်ရှင်ကို အတူလို့ မြင်ယင် မမှန်သလို သတ္တဝါနဲ့လူကို အတူလို့ မြင်တာလည်း အမြင်မှားတာပဲ။

သည်အမြင်မှား မခွာနိုင်ကြတော့ သတ္တဝါလည်း မသိ၊ လူလည်း မသိသူတွေ ဖြစ်ကြတော့တာပေါ့။ သတ္တဝါဟာ အပြောင်းအလဲ အမြဲလို ရှိနေတယ်။ လူကတော့ မွေးကသေအထိ မပြောင်းလဲဘူး။ သည်လိုဖြစ်ပေမယ့် သတ္တဝါနဲ့လူကို ကွဲအောင် မမြင်နိုင်ဘူး။ ရုပ်ရှင်တွေဟာ အပြောင်းအလဲတွေ ရှိနေပေမယ့် မပြောင်းလဲတဲ့ ပိတ်ကားနဲ့ ခွဲခြား မသိနိုင်သလိုပဲ။

အဖြစ်အပျက် အပြောင်းအလဲတွေရှိတဲ့ သတ္တဝါကို လောကခေါ်ရတာ ဖြစ်ပေမယ့် အဲသည်သတ္တဝါရဲ့ တည်ရာလူကို လောကခေါ်တယ်လို့ပဲ နားလည်နေကြတယ်။ လူကို လောကလို့ သုံးနှုန်းရတာဟာ မုက္ခမဟုတ်ဘဲ ဌာနျူပစာပဲ ဖြစ်ကြတယ်။ ဌာနျူပစာစကား မှန်းလည်း မသိ ဖြစ်ကြတယ်။

သည်သတ္တဝါလောကဟာ လူပေါ်မှာဖြစ်တဲ့အရာပဲ ဖြစ်တော့ လူသေပြီးနောင် ဖြစ်နဲ့မဖြစ်၊ တချို့ဖြစ်၊တချို့မဖြစ်၊ ဖြစ်တာလည်းမဟုတ်၊မဖြစ်တာလည်းမဟုတ်...ဘာလဲ? မေးတာအတွက် ဖြေစရာစကား မရှိတာပဲ။

ပြီးတော့ သည်သတ္တလောကဟာ အရှိ၊မရှိနဲ့ အဆုံးရှိ၊ အဆုံးမဲ့ ဘာလဲ? အမေးအတွက်လည်း သတ္တလောက မသိသူ အတွက် အဖြေထွက်စရာ စကားလည်း မရှိတာပဲပေါ့။ ဒါကြောင့် ဒါတွေပြောလည်း အလကားစကားပဲဖြစ်မှာဖြစ်လို့ ဗုဒ္ဓဘုရားက ပြောဆိုဖို့ လက်ရောင်ခဲ့တာပဲ။

ဘဝအမှန်ကို မသိသူရဟန်းက ဘဝငြိမ်းပြီးသူ ရဟန်းကို အရှင်ဘုရားက ဘဝငြိမ်းပြီးပြီလား? လို့ မေးတော့ ပြီးပြီလို့ ဖြေယင် ပျက်ရယ်အပြုခံရမှာပဲ။ အကြောင်းကတော့ မေးသူဟာ ဘဝအမှန်ကို မသိဘဲ လူ့အဖြစ်ကိုသာ ဘဝလို့ သိသူဖြစ်လို့ပဲ။ ဒါကြောင့် အမေးခံရသူဟာ ဖြေမကောင်း၊ မဖြေမကောင်းပဲ။ သည်တော့ ဖြေပါတယ်။ အရှင်မှ ဘဝမသိဘဲလို့ပဲ။ သည်လိုဆိုတော့ ထပ်မေးပါတယ်။ ကိုယ်တော်က ကံတွေကုန်ပြီလားလို့ပေါ့။ ဒါလည်း အရှင်မှ ကံမသိဘဲလို့ပဲ ပြောရ

တယ်။ သူမသိတာကို အခြေခံပြီး မေးလာတာတွေ အတွက်ကတော့ သည်လိုပဲ ဖြေရမှာပဲ။

လူဟာ ဒုက္ခမဟုတ်

သတ္တဝါလောကနဲ့ လူကို ခွဲခြားမသိတော့ ဒုက္ခ ရောက်ပြီဆိုယင် ဒုက္ခနဲ့ ဒုက္ခခံရတဲ့လူ မကွဲတော့ဘူး။ လူ ရောဂါရယင် လူဒုက္ခရောက်တယ် ပြောရတယ်။ အဲသည်မှာ လူနာဟာ ရောဂါနဲ့လူကို အတူလိုထင်နေပေမယ့် ဆေးဆရာဆီ အပ်တဲ့အခါ ဆရာက ရောဂါဟာ လူမဟုတ်ဘူး သိပေးပြီး လူဆီကရောဂါကို ထွက်သွားအောင်လုပ်ပေး တယ်။

ရောဂါရလို့ ဒုက္ခရောက်တဲ့လူဆီမှာ လူဟာ ဒုက္ခမ ဟုတ်ဘဲ ရောဂါပဲဒုက္ခဖြစ်တာ ပေါ်လွင်တယ်။ လူကတော့ ဒုက္ခကို ခံရသူပဲပေါ့။ ဒုက္ခနဲ့ ဒုက္ခခံရသူဟာ ကွဲရလိမ့်မယ်။ ဒုက္ခဟာ ဒုက္ခခံရ မှာမဟုတ်ဘဲ၊ ဒုက္ခခံရတာဟာလည်း ဒုက္ခမဟုတ်ဘူးလို့ပေါ့။

လူ ဒုက္ခရောက်တယ်ဆိုတာမှာလည်း စကား ပြည့် ပြည့်စုံစုံပြောယင် လူမှာ ဒုက္ခရောက်တယ်လို့ ပြောရမှာပဲ။ လူ ဒုက္ခ ရောက်တယ်လို့ပြောယင် လူနဲ့ဒုက္ခ အတူဖြစ်နေမယ်။ လူမှာ ဒုက္ခရောက် တယ်ဆိုမှ လူက ဒုက္ခရဲ့အရောက်ခံနေရာ၊ ဒုက္ခဟာ လူဆီမှာ ရောက်လာတဲ့အရာ၊ သည်လိုကွဲပြားမယ်။ ဒါမှ ဒုက္ခနဲ့လူ အတူမဟုတ်တာ ပေါ်လွင်မယ်။ တကယ်လည်း ဒုက္ခနဲ့လူဟာ အတူမဟုတ်ကြဘူးပဲ။

အဲဒါလည်း ကွဲကွဲပြားပြား မသိကြဘူး။ ဒုက္ခနဲ့လူဟာ တခုတည်းလို့ အဘိဓမ္မာ ထုတ်ကြတယ်။ သည် လူ့အဖြစ်ရဲ့ အစိတ် အပိုင်းတွေဖြစ်တဲ့ ရုပ်ဓာတ်,နာမ်ဓာတ်တွေဟာ ဥပါဒ်,ဋီ,ဘင်တွေအဖြစ် ပြောင်းလဲနေတာတွေပဲ။ ဒါတွေဟာ ဒုက္ခတွေပေါ့လို့ လုပ်ကြတယ်။ ပြီးတော့ သည်ရုပ်ဓာတ်,နာမ်ဓာတ်တွေဟာ မမွေးမီက လုပ်ခဲ့တာတွေ ကြောင့် ဖြစ်နေတာတွေလို့ မသိရာမှာ အကြောင်းချပြကြတယ်။

ရောဂါတခုဟာ ကုသဖို့ဆေးဝါးနဲ့ အသိဉာဏ်ရှိ မခံ ရတော့ဘူးဆိုယင် သည်ရောဂါဟာ ဝဋ်နာကံနာဆိုပြီး မမွေးမီ ချပြ ကြတာလို့ပါပဲ။ သည်ရုပ်,သည်နာမ်ဟာ မမွေးမီကအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တာဆိုတော့ အဲသည်အထိလည်း လူ့အသိက မလိုက်နိုင်ကြတော့ ကိစ္စငြိမ်း လုပ်လိုက်တာပဲပေါ့။ လူဟာ လူမသိရာဆီ ခေါ်သွားခံရပြီ ဆိုယင် သည်လူဟာ ဘာပြောနိုင်တော့မှာလဲ။ သည်လူ့အသံ တိတ် ရပြီပေါ့။ သည်လို အသံတိတ်အောင်လုပ်တာဟာ ကောင်းခြင်းတော့ မဟုတ်လှဘူး။

ဒုက္ခဟာ လူပေါ်ဖြစ်တဲ့သံသရာ

ဒုက္ခဟာ လူမဟုတ်ဘဲ လူဆီရောက်လာတဲ့ လူက တခြားဖြစ်တဲ့ အရာဆိုတော့ အဲသည်အရာကို သရုပ်ခွဲပြဖို့ လိုတာပေါ့။ အဲဒါ သံသရာပဲ။ လူက သံသရာမဟုတ်ဘူး။ သံသရာက လူဆီ ရောက်လာတဲ့ အရာပဲ။ လူမွေးတုန်းက သံသရာ မပါဘူး။

သံသရာဟာ လူက ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိနေတဲ့ အာရုံတွေကို လက်ခံအသုံးချတတ်တဲ့ အခါမှ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အရာပဲ။

လူက အာရုံတွေကို လက်ခံအသုံးချတဲ့အခါ တချို့ အာရုံတွေဟာ ကောင်းပြီး၊ တချို့က မကောင်းကြဘူး။ သည်နှစ်ခုကို ယှဉ်လိုက်တဲ့အခါ အကောင်းအာရုံမှာ လူက ငြိကျန်ခဲ့တယ်။ အကောင်းနဲ့ အဆိုးကိုလည်း ခံစားချက်နဲ့ပဲ ခွဲတယ်။ ခံစားချက် ဆိုးတာဆိုယင် လူက ငြင်းဆန်ချင်တယ်။ ခံစားချက်ကောင်းတာတိုင်း လူမှာ ကောင်းတယ် လို့မဟုတ်ဘဲ ခံစားချက်ဆိုးကလည်း လူ့အတွက် အကောင်းဖြစ်ချင် ဖြစ်တာပဲ။ ခံစားချက်ကောင်းတာဆိုယင် လူ့အတွက် အကောင်းထင်ပြီး ခံစားချက်ကောင်းတာကိုလုပ်တတ်တယ်။ ခံစားချက် ကောင်းပေမယ့် အဖြစ်က မကောင်းတာဆိုတော့ သည်လုပ်ချက်ဟာ ဆိုးတော့တာပဲ။

ဆိုးတာလုပ်မိပေမယ့် ကိုယ်လုပ်မိတာကို ကိုယ်ပြန် သာယာပြန်တယ်။ ကိုယ့်လုပ်ချက်မှာ ကိုယ်ပျော်မိတယ်။ ပျော်တာ ကြာတော့ ပျော်စရာအာရုံ မှုန်းဝါးပျောက်ပျက်လာပြီး သည်လုပ်ချက်မျိုး ပြန်လုပ်ချင်တာပဲ။ ဒါဟာ သံသရာဖြစ်တာပဲ။

သည် သံသရာမှာ အစိတ်အပိုင်းသုံးခုရှိတယ်။
-အသိမှားတယ်၊
-အမှားလုပ်တယ်၊
-အမှားဖြစ်ပျက်တယ်လို့ပဲ။

အသိမှားတာ စိတ္တဇ၊ အမှားလုပ်တာ ဘဝ၊ အမှားဖြစ်
ပျက်တာ ဇာတိဇရာမရဏ။ ဇာတိဇရာမရဏကြောင့် စိတ္တဇဖြစ်တယ်။
စိတ္တဇရဲ့နိဒါန်းဟာ ဇာတိဇရာမရဏပေါ့။ စိတ္တဇကြောင့် ဘဝဖြစ်တယ်။
ဘဝရဲ့နိဒါန်းဟာ စိတ္တဇပဲ။ ဘဝကြောင့် ဇာတိဇရာမရဏ ဖြစ်တယ်။
ဇာတိဇရာမရဏရဲ့ နိဒါန်းဟာ ဘဝပဲ။ အဲဒါ သံသရာရဲ့ဖြစ်စဉ်ပဲ။

အဲသည်သံသရာထဲမှာ လူဗျာပါရကြောင့်ကြ မပါ
ဘူး။ ရှေ့တခုကြောင့် နောက်တခုဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံးတခုက ရှေ့ဆုံးတခု
ရဲ့ အကြောင်းပြန်ပြုသွားတဲ့ စက်လည်ပတ်မှုပဲ။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဖြစ်ထွန်း
နေကြတဲ့ သစ်ပင်တွေလိုပေါ့။ သစ်ပင်ကြောင့် သစ်သီး၊ သစ်သီးကြောင့်
သစ်စေ့၊ သစ်စေ့ကြောင့်သစ်ပင်၊ သည်စက်ဖြစ်နေတာပဲ။ လူမှာ သံသ
ရာလည်တာဆိုတော့ လူက ကမ္ဘာလိုပေါ့။ ကမ္ဘာက သစ်ပင်အလည်
ခံရသလို သံသရာရဲ့အလည်ခံဟာ လူပေါ့။

အဲသည်မှာ စိတ္တဇတွေဟာ အမျိုးမျိုး၊ အမှားလုပ်မှု
ဘဝတွေကလည်း အမျိုးမျိုး၊ အဖြစ်အပျက်တွေကလည်း အလားတူ
အမျိုးမျိုးပဲ။ ဘာတွေ ဘယ်လို အမျိုးမျိုးဖြစ်ဖြစ်၊ သံသရာတော့ သံ
သရာပဲ။ ဘာသံသရာပဲဖြစ်ဖြစ် အားလုံးဒုက္ခတွေ ဖြစ်တာပဲ။ အငြိနဲ့
ဖြစ်နေတာဆိုတော့ လည်ပတ်မှုက လွတ်လပ်အောင် လုပ်လို့မရလို့ပဲ။
မလွတ်လပ်တာဟာ ဒုက္ခပဲ။

အမျိုးမျိုးဖြစ်ကြတဲ့ စိတ္တဇတွေ၊ ဘဝတွေနဲ့ အဖြစ်
အပျက်တွေဟာ လည်ပတ်လိုက်တဲ့အခါ စိတ္တဇပဲ၊ ဘဝပဲ၊ အဖြစ်အပျက်

ပဲလို့ ခွဲလို့မရဘဲ အသွင်တမျိုး ဖြစ်ရတယ်။ အဲသည် အသွင်ဟာ သတ္တဝါပဲ။ စိတ္တဇတမျိုး-သတ္တဝါတမျိုးပဲ။ အဲသည် သတ္တဝါတွေဟာ အပါယ်,လူ,နတ်နဲ့ ဗြဟ္မာတွေပဲ။ အဲဒါတွေဟာ လူပေါ်မှာ တက်ဖြစ် လာတဲ့ သဏ္ဌာန်တွေပဲ။ အဲဒါတွေဖြစ်ယင် လူဟာ သူ့ဟန် အပျောက်ဆုံး ခံရတယ်။ လူမဟုတ်တော့တာပေါ့။ အဲသည် သတ္တဝါတွေဟာ စိတ္တဇ ပြောင်းလဲသလို သူတို့လည်း ပြောင်းလဲနေကြတယ်။

ဇာတ်အဖွဲ့သားတွေ ဇာတ်ပွဲမှာ ကျရာအရပ်အတိုင်း လှုပ်ရှားကြသလိုပဲ။ ရန်ရပ်ဖြစ်ယင် ရန်လုပ်၊ မိတ်ရပ်ဖြစ်ယင် မိတ် လုပ်၊ အရပ်ရံစရိုက်ဟာ စိတ္တဇအလိုက်ပဲ။ သဘောကောင်းပါစေ ဆိုလို့ လည်း မရဘူး။ ဆိုးပါစေလည်း မရဘူး။ သည်လို သံသရာဝင်လျင် လူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်မပိုင်ဘူး၊ သည်တော့ ဒုက္ခ မငြိမ်းဘူး။

ဒုက္ခငြိမ်းအောင် သံသရာချွတ်ရမယ်

ဒုက္ခငြိမ်းအောင် သံသရာကို ချွတ်ရမယ်။ သံသရာ ကျွတ်အောင် သံသရာကို သိရမယ်။ သံသရာသိယင် သံသရာကို မလိုချင်ဖြစ်ပြီး စိတ္တဇပျက်မယ်။ စိတ္တဇမရှိယင် ဘဝမရှိ၊ ဘဝမရှိယင် အဖြစ်အပျက်ငြိမ်းပြီး ဒုက္ခဇာတ်သိမ်းမယ်။ သတ္တဝါလောက ဇာတ် သိမ်းတာပေါ့။

ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ သူတသက်တာလုံး ဒါကိုပဲ ညွှန်ပြသွား ခဲ့တယ်။ သူ့နောက်လိုက် သံဃာလည်း ဒါကိုပဲကျင့်ပြီး ညွှန်ပြကြတယ်။

ဒါ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ အဆုံးအမသာသနာပဲ။ ဒါကို သံဃာတပါးဖြစ်တဲ့ အရှင်သာတိရဟန်းက အသိလွဲပြီး သေပြီးနောင်ဘဝကို ဘယ်လို ကူးမယ်လို့ လက်ခံဟောပြောတာကို ရဟန်းအများကကြားပြီး အရှင်သာတိကို ကန့်ကွက်ကြတယ်။ သူကလည်း ဘုရားက သည်အတိုင်း ဟောတာပဲလို့ ပြန်လုပ်နေလို့ ပြဿနာဟာ ဘုရားဆီ ရောက်တယ်။ ဘုရားဟာ အရှင်သာတိကို ငေါက်ပြီး တရားပြယူရတယ်။

တခြားသံဃာတပါးဖြစ်တဲ့ အရှင်ယမက ကတော့ တရားရသူတွေ နောင်ဘဝမဖြစ်တော့ဘူး ဟောပြောနေတယ်။ ဒါကို ရဟန်းတွေက မှားနေကြောင်းပြောကြတာ မရလို့ အရှင်သာရိပုတြာ ဖြောင့်ဖျပြောဟောမှ သူမှားပါတယ် ပြန်လုပ်တော့တယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ သာသနာဟာ သေပြီးနောင် ဖြစ်နဲ့မဖြစ် အဝင်ခံလို့ မဖြစ်ဘူး။ နဂိုကမှ လူနဲ့သတ္တဝါ မကွဲပြားနေတဲ့ အထဲမှာ သေပြီးနောင်ဖြစ်တဲ့ အတိဓာဝနသဘော ဝင်ယင် ဘယ်လိုမှ နားလည်လို့ မရနိုင်တာ ဖြစ်သွားမယ်။ ဒါကြောင့် သည်နှစ်မျိုးကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုပြီး အတိအလင်း သတ်မှတ်ခဲ့တာပဲ။ သဿတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတွေ ဆိုပြီးပဲ။

သတ္တဝါ၊လောကကို လူနဲ့ခွဲခြား မမြင်တတ်သူဟာ သဿတ၊ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာ စိတ္တဇအမြင်ဖြစ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိတွေလည်း မဖြစ်အောင် မတတ်နိုင်ကြဘူးပဲ။ သည်လို ကွဲပြားမှုကို ခွဲခြားသိတတ်တဲ့ အမြင်ဟာ စိတ္တဇကင်းတဲ့အမြင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တယ်။

သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်မှ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုလည်းသိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကိုလည်း သိတာပဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မရှိယင် သမ္မာဒိဋ္ဌိလည်းမသိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလည်း မသိဘူး။ စိတ္တဇဖြစ်တာလည်း စိတ္တဇဖြစ်မှန်း မသိဘူး။ အမှားလုပ်လို့လည်း အမှားလုပ်မှန်း မသိဘူး။ အမှားဖြစ်နေလည်း အမှားဖြစ်နေမှန်းမသိဘူး။ သည်လိုမဖြစ်ဘဲ ဖြစ်တာလုပ်တာတွေသိမှာက သမ္မာဒိဋ္ဌိရှိမှပဲ။

သတ္တဝါဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မသိသူပဲ။ ခွေးတွေကြောင်တွေ ကြက်ငှက်တွေလည်း သူတို့ကိုယ်ကို သူတို့ မသိကြဘူး။ သူတို့ကိုယ်ကို သူတို့ ပြန်မြင်ယင် တခြားသူထင်ပြီး ရန်လုပ်ကြတာတွေ အများအပြားပဲ။ သတ္တဝါတွေလည်း သူတို့အဖြစ်ကို မသိကြဘူး။ ငါ ဘာသတ္တဝါဖြစ်နေတယ် မသိဘူး။ ငါ့အဖြစ်ကို ငါချစ်တယ်ပဲ ဖြစ်တယ်။

အဲသည်သတ္တဝါ၊လောကမှာ အာရုံခံအင်္ဂါတွေ ရှိကြတယ်။ မျက်စိ၊နား၊နှာ၊လျှာ၊ကိုယ်၊စိတ်တွေပဲ။ အဲသည် မျက်စိ.... စတာတွေဟာ သတ္တဝါ၊လောက အပူးကပ်ခံရသူအတွက် အဲသည်သတ္တဝါ၊လောကရဲ့ မျက်စိ...စတာတွေဖြစ်တော့တာပဲ။ မြင်တဲ့ ကြားတဲ့ အစရှိတဲ့ အခါမှာ ပြင်ပမှာရှိ မြင်စရာအစရှိတဲ့ အာရုံတွေရဲ့ အရှိအတိုင်း မမြင်ကြ၊မကြားကြ၊မတွေ့ကြ၊မသိကြဘူး။ စာသိတဲ့မျက်စိ မရှိသူအတွက် စာမဖတ်တတ်သလိုပဲ။

လူတွေဟာ သံသရာလည်ပြီး သတ္တဝါအပူးကပ်ခံရ

တော့၊ လူစိတ်ပျောက်ကာ အမြင်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြတာပေါ့။ အလုပ်တွေလည်း အမျိုးမျိုးလုပ်ကြပြီး အဖြစ်တွေလည်း အမျိုးမျိုးဖြစ်တော့ ရန်သူဖြစ်တာဖြစ်၊ မိတ်ဆွေဖြစ်တာ ဖြစ်ကြတာပဲ။ သည်တော့ တဦးနဲ့တဦး ရန်တွေ၊မာန်တွေ၊ဝန်တိုမိစ္ဆာတွေ များပြီး အမျိုးမျိုး ပြစ်မှားကြတာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘုရားသာသနာ ကွယ်ပျောက်ရပုံ

ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ တဦးနဲ့တဦး ပြစ်မှားကြတာတွေကြောင့် ပျက်စီးနေတဲ့ သတ္တဝါ၊လောကကြီး ငြိမ်းသွားဖို့ ကြည့်စရာသံသရာကို ဖော်ပြပြီး အများသူငါတွေ ကြည့်နိုင်ကြအောင် သာသနာကို တည်ဆောက်ခဲ့တယ်။ သူ့သံသရာတရားကို နားလည်နိုင်သူ ရှားမှာကို တွေးပြီး သာသနာတည်ဆောက်မှုကို ဝန်လေးခဲ့သေးတယ်။ ဝန်လေးပေမယ့် ဖြစ်တဲ့နည်းနဲ့ သာသနာကို ဆောက်ခဲ့တယ်။ အမြဲတေသာသနာပေါ့။ သူ့လို စွန့်လွှတ်စွန့်စားလိုလောက်သူတွေကို ဟောပြောပြီး အဲသည်သူတွေကို သည်သာသနာဖြန့်ဝေတဲ့ ဝန်ကို ခွင့်ပြုတာပဲ။

သူသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေကို လူတွေက ကြည်ညိုကြတာတွေ့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ သည်သာသနာ လူထဲမှာပြန့်ပြီး လူတွေ အားလုံး သတ္တဝါ၊လောကက ကျွတ်ကုန်ကြဖို့တော့ အတော်ပဲ မနီးစပ်နိုင်အောင် ရှိတယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ အဲသည်လောက်ပဲလုပ်ပြီး လွန်တော်မူတာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘုရား လွန်ပြီးနောက်မှာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘုရားညွှန်ပြခဲ့တဲ့ အဆောင်တွေနဲ့ အသိပေးခဲ့တာတွေကို စုဆောင်းပြီး လူတွေ သံသရာသိအောင် ဆက်ဖြန့်ကြတယ်။ ဖြန့်ကြတာကြောင့် လူတွေ သံသရာ ဘယ်လောက်သိကြသလဲတော့ မပြောနိုင်အောင်ပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဖြန့်သူ ဝန်ထမ်းအရေအတွက်နဲ့ ဖြန့်ကျက်တဲ့ နယ်ဒေသတွေတော့ များလာတာ တွေ့ရတယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားလွန်ပြီးနောက် နှစ်တရာအကြာမှာ သာသနာဟာ ယူပီနဲ့ဗီဟာ သည်နှစ်နယ်အပြင်ဘက် ထွက်လာပြီး ဣန္ဒိယအနံ့ရောက်နေတယ် ပြောလောက်တဲ့ပုံ ရှိတယ်။ သာသနာ့ဝန်ထမ်း အတော်များများဟာ ရှေးကဓလေ့တချို့ စွန့်လာကြပြီး လူနဲ့ဝေးရာကို ကျော်ခိုင်းပြီး လူနဲ့နီးနီးနေပြီး လူ့ဓလေ့တချို့ လိုက်လာတာ တွေ့ရတယ်။

သည်လိုဖြစ်ဖို့လည်း အကြောင်းတွေရှိလောက်ပါတယ်။ ခေတ်ကာလလည်း ပြောင်းလာပြီး နေရာဒေသလည်း ပြန့်လာတယ်။ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြတဲ့ လူတွေလည်း များလာတယ်ပေါ့။ နောက်တကြောင်းက သူ့အသိပေးချက် နုတ်ဖို့ အခွင့်ကို သံဃာ့ထံပေးခဲ့တာပဲ။

အကြောင်းတွေဘယ်လိုရှိရှိ၊ အသိပေးချက်နဲ့အညီ မနေတာကို မကျေနပ်တဲ့ ဝန်ထမ်းတွေလည်း ရှိနေကြတယ်။ သူတို့က ဝန်ထမ်းခန့်ရရာနဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားအသိပေးချက်တွေ အခိုင်အမာ အတည်ပြုကြတယ်။ အဲဒါကို တုံ့ပြန်ပြီး တဘက်ကလည်း ဝန်ထမ်းတသောင်း

နဲ့ သူတို့လုပ်တာအတိုင်း အတည်ပြုကြတယ်။ သည်တော့ သာသနာ့
ဝန်ထမ်း ကွဲပြီပေါ့။

နှစ်ဘက်လုံး ဘယ်သူမှ သာသနာ့ဝန်ထမ်း မဟုတ်
ဘူးလို့လည်း ပြလို့မရကြဘူး။ တရားဝင်လို့ပေါ့။ လွဲယင်တော့ တဖက်နဲ့
တဖက် ဆေးဖော်ကြောဖက် ပျက်ပြီပဲ။ ကွဲတဲ့အစဟာ နောက်ထပ်
လည်း ကွဲဖို့တွေပေါ့။ သာသနာဟာ ဣန္ဒိယတပြည်လုံးကို ဖြန့်ရတော့
ဣန္ဒိယရဲ့ ရှေးဟောင်းအယူတွေရဲ့ တုံ့ပြန်မှု အမျိုးမျိုးကိုလည်း ရင်ဆိုင်
ရမှာပဲ။ သည်လိုအဖြစ်ဟာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ နောက်ထပ်ကွဲဖို့
ဖြစ်လိမ့်မယ်။

အဲသည်အချိန်မှာ ဣန္ဒိယကို စန္ဒဂုတ် မင်းလုပ်လာ
တယ်။ စန္ဒဂုတ်ကို အနောက်ဘက်က တိုက်လာတာကို စန္ဒဂုတ် ရင်
မဆိုင်နိုင် ဖြစ်နေတယ်။ အိန္ဒြမြစ်အနောက်ဘက်ကို စန္ဒဂုတ် လက်
လွှတ်ခဲ့ရပြီး စန္ဒဂုတ်ကို သူ့အမတ် စာဏကျက ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ဖို့
အကြံပေးတဲ့အတိုင်း စန္ဒဂုတ်က တိုက်လာသူနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်
လိုက်ရတယ်။ စာဏကျဟာ တိုင်းပြည်အင်အား မရှိခြင်းကြောင့်
ရှာရတဲ့အခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ အရင်းခံဖြစ်နေတာတွေ့ပြီး ဥပါယ်တွေသုံး
တယ်။

ယူဝီနဲ့ဗီဟာ အပြင်ဘက်နယ်ပယ်တွေဟာ ဟိန္ဒူ
လွှမ်းမိုးခဲ့တဲ့ နယ်တွေပဲ။ သည်နယ်တွေက ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ ဟိန္ဒူ
တဖြစ်လဲတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ စာဏကျနဲ့အုပ်ချုပ်သူတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘုရားကို

ဟိန္ဒူဘုရားဝင်စားသူဖြစ်ကြောင်း၊ ဒါကြောင့် ဟိန္ဒူကိုးကွယ်သူတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘုရားကို ကိုးကွယ်ပြကြတာတွေ လုပ်ကြတယ်။ ဟိန္ဒူကဖြစ်လာတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေအတွက် ဗုဒ္ဓဘုရားကို ဟိန္ဒူဘုရားဝင်စားအဖြစ် လက်ခံဖို့မှာ အခက်အခဲမရှိအောင်ပဲပေါ့။

ဗုဒ္ဓဘာသာက နှစ်တရာကိုးဆယ်အတွင်းမှာ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်လူတွေကို မျိုတာ၊ ဟိန္ဒူများ မခုခံ မကာကွယ်နိုင်ရကာ ဟိန္ဒူဘာသာက ဗုဒ္ဓဘာသာကို ပူးသတ်တဲ့လုပ်ငန်း လုပ်လာတာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားသည်ပင် ဟိန္ဒူဘုရားဝင်စား လို့ပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားသိသူများ အနေနဲ့ ဒါဟာ လက်မခံနိုင်စရာ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအနေနဲ့ လက်မခံချင်စရာ မရှိအောင်ဘဲပေါ့။ အကြောင်းကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ ဗုဒ္ဓဘုရားကို သိဖို့ မလွယ်လို့ပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ သံသရာဟာ လူမဟုတ်ကြောင်း (အနတ္တတရား)ကို ပီပီပြင်ပြင်မြင်မှ ဗုဒ္ဓဘုရားသိတာပဲ။

သာသနာ့ဝန်ထမ်းများကလည်း လူအများကို ယုံကြည်လက်ခံလာကြဖို့ပဲ ဆွဲဆောင်ကြမှာပဲ။ ယုံကြည်ယင် ကိုယ့်ဝိုင်းထဲရောက်ပြီ ဖြစ်တဲ့အတွက် အနတ္တဉာဏ်သွင်းဖို့ မခက်ဘူးလို့ မှတ်မှာပဲ။ ပြီးတော့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများဟာ ယုံကြည်ချင်ဖွယ်လည်း ရှိကြတာပဲ။ ကိုယ်ကျိုးတစက်မှ မငဲ့ကွက်ဘဲ လူအများလွတ်လပ်လမ်းကို အခွင့်အရေး နည်းနည်းမှမယူဘဲ ဝန်ထမ်းနေသူတွေလို့ မြင်ကြရမယ် မဟုတ်ပါလား။ ပြီးတော့ အယုတ်အလတ် အမြတ်မရွေး လူတန်းစားလေးပါးလုံး တလုံးတည်းထဲ ဖြစ်နေတာပဲ ယုံကြည်တယ်ပေါ့။

ဟိန္ဒူဘာသာခေါင်းဆောင်တွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ အဲသည် အတိုက်စားကို မကာကွယ်နိုင်ကြဘဲ သူတို့ဘာသာဝင်တွေ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြစ်သွားတာကို လက်ပိုက်ကြည့်နေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ဣန္ဒိယတတိုက်လုံး ဗုဒ္ဓဘာသာ ပြန့်ပြီပေါ့။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေဟာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ ဘဝလမ်းညွှန်မှုအောက်မှာ ရှိကြတယ်။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေကို စစ်တိုက်ဖို့အားပေးမှာ မဟုတ်ကြဘူး။

ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ စစ်မတိုက်လို့ အနောက်ကလာတိုက်တဲ့ စစ်ကို မတွန်းလှန်နိုင်ဖြစ်တာလည်း အမှန် ဖြစ်မှာပဲပေါ့။ သည်တော့ စာဏကျဟာ ဟိန္ဒူတွေ ဗုဒ္ဓဘာသာလုပ်တာ မတားနိုင်တော့ ဗုဒ္ဓဘုရားကို ဟိန္ဒူကမျိုးတဲ့ဇာတ်လမ်း ဝါဒဖြန့်တော့ တာပေါ့။ ဟိန္ဒူမှာ အဲသည်ထုံးစံလည်း ရှိတယ်။

ဟိန္ဒူဘာသာဆိုတာ ဟိန္ဒူနယ်မြေက ပေါက်ပွားတဲ့ ဘယ်ကလာ မဆိုရဲ့ အမည်ပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားလည်း ဟိန္ဒူနယ်မြေပေါက် ဘုရားဆိုတော့ ဟိန္ဒူထဲအသွင်းခံရတာ မဆန်းတဲ့လုပ်ရပ်ပဲ။ ဟိန္ဒူဘာသာ ထဲမှာ မီးလည်းရှိတယ်။ မီးရဲ့ဆန့်ကျင်ဘက် ရေလည်း ရှိလို့ရတယ် ဆိုတာမျိုးပဲ။ တခုနဲ့တခု ဆန့်ကျင်ချင် ဆန့်ကျင်ပါစေ၊ အဲဒါ အရေး မဟုတ်ဘူး။ ဟိန္ဒူနယ်မြေပေါက် ဖြစ်ဖို့ပဲ ပဓာနလိုတာ မဟုတ်လား။ သည်တော့ သည်ဇာတ်လမ်း ခင်းလို့ရတာပေါ့။ ဗုဒ္ဓဘာသာဆည်းကပ်သူ တွေဟာ တချိန်က ဟိန္ဒူဘာသာကိုးကွယ်မှုက ဆင်းသက်လာကြသူတွေ ဖြစ် တဲ့အလျောက် ဗုဒ္ဓဘုရားဟာ ဟိန္ဒူဘုရားဝင်စားဖြစ်တယ် ဆိုတာ

ဗုဒ္ဓဘုရားသာသနာ ကွယ်ပျောက်ရပုံ

၂၅

အတွက် ရှောရှောရှူရှူ လက်ခံကြဖို့ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပျောက်ဆုံးတဲ့ လမ်းစပဲ။

ယောက်ျားနဲ့မိန်းမ လင်မယားမှာ ယောက်ျားက မိန်းမ ယူတယ်ပြောပြီး မိန်းမကလည်း ယောက်ျားယူတယ် ပြောတယ်။ နှစ်ယောက်လုံးက ယူလို့တော့ မရနိုင်ရဘူး။ တယောက်ပဲယူနိုင်ပြီး တယောက်က အယူခံရလိမ့်မယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ ဟိန္ဒူလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာက ဟိန္ဒူဘာသာဝင်များကို ယူတယ်၊ ဟိန္ဒူဘာသာက ဗုဒ္ဓဘုရားကို ယူတယ် ဆိုတော့ ဗုဒ္ဓက ယူတာလား၊ ဟိန္ဒူက ယူတာလား။ နှစ်ဦးတော့ ယူလို့ မရဘူး။ တဦးက အယူခံရလိမ့်မယ်။

စားစရာနဲ့ စွန့်စရာရောယှင် ဘယ်သူပျက်မလဲ ဆိုယင် စားစရာ ပျက်မှာပဲ။ အမှားနဲ့အမှန်ရောယှင် အမှန်ပျက်မြဲပဲ။

ဗုဒ္ဓဘုရားကို ဟိန္ဒူဘုရား ဗိရုနု(ဗိဿနိုး)ဝင်စား အလုပ်ခံရယင် ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ဓမ္မအားလုံးပျက်ပြီ၊ ဓမ္မပျက်ယင် ဓမ္မသိလို့ ဖြစ်ရတဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြစ်လည်း ပျက်ပြီပေါ့။ ဗိရုနုဟာ ဟိုဝင်သည် ထွက် လုပ်နေတဲ့ ဘုရားပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားလည်း ဟိုဝင်သည်ထွက် လုပ်ရပြီ ပေါ့။ သတ္တဝါတွေ သည်လို ဝင်ထွက်သွားလာဖို့ ကံတွေလုပ်ကြရ တယ်။ ရှေ့နောက်တွေကို လက်ခံကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားဟောပြောတဲ့ ကံနဲ့သံသရာ အသက်ထွက်ရပြီပေါ့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အသက်ထွက်ယင် အရိယသစ္စာဆိုတာ နာမည်ပဲကျန်မယ်။ ဘယ်သူမှ အနက်ထင်လို့ မရ တော့ဘူးပဲ။ အရိယသစ္စာတရားကွယ်ယင် ဗုဒ္ဓဘုရား အကွယ်ခံရတာပဲ မဟုတ်လား။

မိဘပျောက်တဲ့သားငယ်ဟာ နို့ငတ်တော့ ချိုလိမ်စုပ်ရသလို အရိယသစ္စာအပျောက်ခံရတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေဟာ ပရမတ္ထသစ္စာကို အရိယသစ္စာအခွံတွေထဲ သင့်လျော်သလို ဝင်အောင်သွင်းပြီး အဘိဓမ္မာ သမုဒ္ဒရာကြီးမှာ ကူးခတ်နေကြရတော့တယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ဓမ္မတွေဟာ အဲသည်အချိန်က စာပေါ်မှာ မရောက်ကြသေးဘဲ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ နှုတ်ခမ်းမှာပဲ ရှိကြတယ်။ အဲသည်ဝန်ထမ်းတွေက ယူပီနဲ့ဗီဟာ ပြည်နယ်သား အနည်းအပါးထက် မပိုနိုင်တာလည်း အသေအချာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရား တွေ့ဖူးသူနဲ့ နှစ်ဆက်သုံးဆက်မက ဝေးသူတွေဖြစ်ကြမှာလည်း မလွဲဘဲ။ ပြီးတော့ အဲသည်အချိန်က အာဏာရှိသူတွေရဲ့ ချီးမြှင့်မြှောက်စား မခံရယုံမျှမက မင်းရဲ့ ဖိနှိပ်မှုမြားဦး ရောက်လာတာ ခံရသူတွေလည်းဖြစ်မှာ မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲ ဖြစ်တယ်။

အဲသည်ကာလကို ဖြတ်ကျော်နေရတဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ အာဏာရှိသူရဲ့ ပေါ်လစီလို၊ခေတ်လို ခေါ်ရတဲ့ နိုင်ငံအရေးဆိုင်ရာအမြင်ကို ပဓာနပြုချက်မုန်တိုင်းရဲ့ မွေနှောက်တိုက်ခိုက်တာကို လွန်ဆန်လို့ရကြမှာ မဟုတ်တာပဲ။ သည်တော့ သဘောတရားအမြင်တွေလည်း ကွဲကြမယ်။ အစုတွေလည်း ကွဲကြမယ်။

အမြင်မတူကြယင် အကျင့်မတူနိုင်တာ ဓမ္မတာပဲ။ အကျင့်မတူကြယင် အနေလည်း မတူကြမှာပဲ။ အနေမတူကြယင် တူသူလောက်နဲ့ပဲ စုနေမိမှာပဲ။ စုနေသူတွေဟာ အစုညီယင် နီးတဲ့သဘော

တရားကို အမှန်ကို လုပ်ကြမှာပဲ။ အဲဒါကို အမှန်လုပ်ယင် ဒါကလွဲတဲ့ လမ်းတွေအားလုံး အမှားလို့ လုပ်မိမှာပဲ။ သည်လိုဆိုတော့ သူတို့ဟာ ဂိုဏ်းဖြစ်သွားတာပဲ။ ဂိုဏ်းဖြစ်သွားယင် ဂိုဏ်းစည်းကမ်းတွေလည်း ထားသွားကြလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် တဂိုဏ်းနဲ့တဂိုဏ်းဟာ ဓမ္မလည်းကွဲ၊ ဝိနယ လည်းကွဲ ဖြစ်ပြီး သည်နေ့ ထေရဝါဒနဲ့ မဟာယာန သာသနာဝန်ထမ်း အချင်းချင်းတွေဟာ သာသနာဝန်ထမ်း အချင်းချင်းအဖြစ် ကံကြီးကံငယ် တွေ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ကြသလိုမျိုး အားလုံး ပူးပေါင်းမဆောင် ရွက်နိုင်ကြတော့တာပဲ။

အဲသည်ကာလ ကုန်ဆုံးချိန်ဖြစ်တဲ့ သာသနာနှစ်ပေါင်း ၂၃၅နှစ်အရောက်မှာ ဂိုဏ်းပေါင်း ၁၈ဂိုဏ်းဖြစ်နေတာ တွေ့ရတယ်။ အဲသည်ထဲမှာ ဝိနည်းမပြင်ချင်တဲ့ဂိုဏ်းက ၁၂ဂိုဏ်း၊ ပြင်ချင် တဲ့ဂိုဏ်းက ၆ဂိုဏ်းပဲ။

ဝိနည်းမပြင်ချင်တဲ့ ၁၂ဂိုဏ်းထဲက တဂိုဏ်းဟာ အဘိ ဓမ္မာဆိုပြီး ဗုဒ္ဓဘုရား ဟောပြောခဲ့ချက်တွေပဲ ဆောင်တယ်ဆိုတာထက် ပိုဆောင်ပုံရတယ်။ ဒါလည်း ကန့်ကွက်စရာတော့ မရှိအောင်ဖြစ်မှာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရား ဟောပြောခဲ့တဲ့ အရိယသစ္စာဓမ္မတွေကို မြင်လွယ်တဲ့အဖြစ် ရောက်အောင် လုပ်ရတာဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ယူကြလို့ပဲ။ အဲသည်အချိန်က သာသနာဝန်ထမ်းအားလုံးရဲ့ အမြင်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားမှာ လာတဲ့ ကံဟာ မမွေးမီကကံပဲလို့နဲ့ ဇာတိ၊ဇရာ၊မရဏဟာ သေပြီးနောင်မှ

ဖြစ်တဲ့ ဇာတိ၊ဇရာ၊မရဏပဲလို့ တညီတညွတ် နားလည်ပြီးသွားကြလို့ သည်ဝဋ်တွေဟာ သုံးဘဝ(ခု၊နောက်၊နောင်)ဆက်ပြီးလည်မှ သံသရာ လို့ သိနေကြသူတွေပဲ။

သည်တော့ သူတို့အမြင်မှာ အရိယသစ္စာဒုက္ခဟာ ခု၊နောက်၊နောင်ဘဝတွေ ဖြစ်နေပြီး ဒုက္ခနိရောဓနိဗ္ဗာန်က အဲဒါတွေ မဖြစ်တော့တာလို့ဖြစ်တော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါအဖြစ် ခု၊နောက်၊နောင်ဘဝတွေကို သာယာတဲ့ တဏှာဆိုတာ သေဖို့ လူကိုမမြင်စေနိုင်တဲ့ လူ့အစိတ်အပိုင်း ရုပ်ဓာတ်၊နာမ်ဓာတ်တွေကို ကြည့်တာပဲပေါ့။ သမုဒယအရိယသစ္စာဆိုတာ ရုပ်နာမ်ကို မမြင်လို့ ဃနတွေ သဏ္ဌာနတွေမြင်ပြီး စွဲနေတာတွေလို့ လုပ်ကြတယ်။

သည်တော့ အရိယသစ္စာဟာ ကံနဲ့လားလားမှမဆိုင် တော့ဘဲ ပရမတ်မြင်မှု၊မမြင်မှု သက်သက်နဲ့ပဲဆိုင်တာ ဖြစ်ပြီပေါ့။ (ပရမတ်)မြင်ယင် ‘မဂ္ဂနဲ့ နိရောဓ’၊ (ပရမတ်)မမြင်ယင် ‘သမုဒယနဲ့ ဒုက္ခ’ လို့ လုပ်ကြတာပဲ။

ဒါကြောင့် အဲသည်ကာလက သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ ဟာ ကံရဲ့အခန်းကဏ္ဍပျောက်ပြီး ပရမတ်ရဲ့အခန်းကဏ္ဍ အပေါက်ကြီး ပေါက်သွားကြသူတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ အဲသည် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ဂိုဏ်းတွေထဲမှာ ပရမတ်တွေ စုစည်းဖော်ထုတ်ဝေဖန်တဲ့ ကျမ်းစာရှိတဲ့ ဂိုဏ်းဟာ ရှေ့တန်းအရောက်ဆုံးဂိုဏ်း ဖြစ်မှာပဲ။

အဲသည်အချိန်က တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်သူဟာ အိန္ဒိယပြည်အလုံးကို သိမ်းကြုံးအုပ်ချုပ်နိုင်သူ ဖြစ်တယ်။ သူ ကိုးကွယ် ယုံကြည်ရာဟာ ဗြာဟ္မဏဘာသာလို့ သိရတယ်။ သူဟာ မင်းဖြစ်ဖို့ သူမွေးချင်းတရားလောက်ကို သတ်ဖြတ်ခဲ့သူပဲ။ အိန္ဒိယအလုံးကို ဒါးမိုးပြီး အုပ်ချုပ်နိုင်ပေမဲ့ ဒါးမိုးနိုင်အားကျယ် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲ စိတ်ရှုပ်ခဲနေရ ချိန်မှာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းလောင်း ကိုရင်ကလေးက ဆွေးနွေးပြတဲ့တရား ဟာ သူ့စိတ်ရှုပ်အတွက် ထွက်ပေါက်အဖြစ် လင်းချင်းသွားစေတယ်။

သူ့ အမြဲတမ်းစစ်သည်တွေဟာ လခရိက္ခာ အများ အပြားနဲ့ တည်ဆောက်ထားရတယ်။ ရန်သူကို မနှိမ်နိုင်တာလည်း ရှိနိုင်တယ်။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ အများအပြားပဲ။ ဒေသတိုင်းက လူသူအားလုံးနဲ့လည်း နီးစပ်တယ်။ သူတို့ရဲ့ တရားညွှန်ချက်က အခု ကောင်းနေတာဟာ မမွေးမီက ကံကြောင့်ပဲ။ အခုဖြစ်နေတာတွေဟာ ဘဝသံသရာဒုက္ခတွေ ဖြစ်လို့ ဒုက္ခငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ ငါဟာ ဘာမှ မဟုတ်လို့ ရှုရမယ် ဆိုတာတွေပဲ။

သည်တော့ စစ်သည်ရိက္ခာ ဘဏ္ဍာကုန်ကျမှု လျော့ပြီး သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေအတွက် သုံးလိုက်ယင် ပြည်သူတွေဟာ အစွယ် အချိုးခံထားရတဲ့ မြေတွေလိုဖြစ်ပြီး သူတို့ကို ဗိုလ်ကျအုပ်ချုပ်နေတဲ့ ငါတို့ကိုလည်း မမွေးမီကကံအလျောက် ဖြစ်တာတွေလို့ မြင်ပြီး မနာလို မရှုစိမ့် မဖြစ်ဘဲ အေးချမ်းမှုတွေ ပြီးမြောက်မယ်။

ဒါကြောင့် ကိုရင်ကလေးနဲ့အတူ ကိုရင်ရဲ့နိဿိသုစရိယ၊
ဓမ္မစရိယ၊ ဥပဇ္ဈာစရိယ၊ ဂဏစရိယတွေရှိတဲ့ ဝိဘဇ္ဇဝါဒီဂိုဏ်း၊ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေကို ဆည်းကပ်သူ လုပ်တာပဲ။ ရေတွင်း
ရေကန် ကျောင်းဘုရားတွေ သောင်းချီပြီးလုပ်တယ်။ သာသနာ့ဝန်ထမ်း
၁၈၇ ကွဲနေတာကို မင်းအာဏာနဲ့ ပြန်တွဲစေတယ်။ အောင်ပွဲအဖြစ်
တရားတွေကို ညှိနှိုင်းပြီး အတူရွတ်စေတယ်။

ညှိနှိုင်းတာကို မှတ်တမ်းတင်ထားတဲ့အတွက် သည်နေ့
အထိ သိခွင့်ရတယ်။ အဲသည်မှာ အရိယသစ္စာဆီရောက်တဲ့ ညှိနှိုင်းတာ
မတွေ့ရတော့တဲ့အတွက် အချည်းနှီးဖြစ်တာလည်း သိရတယ်။ ဘုရား
ဟောခဲ့တဲ့တရားထက် အပိုအလွန်ဖြစ်တဲ့ (အဘိဓမ္မာ)တရားလည်း
အဲသည်ပွဲမှာ ရွတ်ဖတ်တာထဲ ပါတာ တွေ့ရတယ်။ သည်တော့ သည်
တရားဟာ သာသနာရဲ့ တရားဝင်တရားလို့တော့ အဖြစ်ခံရသွားတာပေါ့။

သည်သူဟာ အတော်ဆန်းတာပဲ။ ဓမ္မစက်ထဲကို
အာဏာသွင်းပြီး အဲသည်ကထွက်လာတဲ့ ဓမ္မစက်ကို သူ့ အုပ်ချုပ်မှု
အာဏာစက်ထဲသွင်းပြီး အုပ်ချုပ်သွားသူပဲ။ အဲသည်တော့ သူဟာ တရား
မင်းလို့တော့ အဖြစ်ခံရတာပေါ့။ နောက်ဆုံးမှာတော့ သူလည်း ဓမ္မစက်ရဲ့
ဝါးမျိုးခံသွားရတာပဲ။ သူ့သားကို သာသနာ့ဝန် ထမ်းစေတယ်။ သမီး
လည်း သည်လိုပဲ။ ညီလည်း သာသနာ့ဘောင် ပို့တာပဲ။ သူမသေခင်
ထီးမွေနန်းရာ တူကို ပေးရတယ်။ တူက သည်သာသနာကိုတောင်
မဆည်းကပ်တော့ဘူး။

သူမရှိတဲ့နောက်မှာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ကွဲမြဲ ကွဲကြတာပဲ။ ဗမာဘုရင်မင်းတုန်းက ပွဲကျောင်းသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ ပယ်ဖျက်ခဲ့ပေမဲ့ အင်္ဂလိပ်မင်းလက်ထက်မှာ ပြန်ပေါ်တာမျိုးပေါ့။ အဲသည်မင်း မရှိတဲ့နောက် အဲသည်အင်ပါယာကြီး ပျက်စီးခြင်း ဆိုက်တယ်။

သည်မင်းလုပ်တာ မမှန်ပေမယ့် ဒါကို နောင်အခါ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆည်းကပ်ကြတဲ့မင်းတွေ မသိကြဘူး။ အားလုံးပဲ သည်မင်း နမူနာအတိုင်း လုပ်ကြတယ်။

ဗုဒ္ဓသာသနာအတွက် အံ့ဖွယ်ဖြစ်ရပ်များ

သည်မှာ အံ့ဩစရာ ကောင်းတာတချက် တွေ့နိုင်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာက လူဦးဆောင်လမ်းညွှန် သဘောတရားအဖြစ် ဗုဒ္ဓဘုရားက ဖော်ထုတ်ခဲ့တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓသာသနာဟာ လူဦးဆောင်လမ်းညွှန်တဲ့ သဘောတရားအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုတာ မခံခဲ့ရဘဲ၊ ဗုဒ္ဓသာသနာ မဟုတ်တော့တဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေက ဗုဒ္ဓသာသနာ အဖြစ် ထမ်းဆောင်နေကြတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာက လူဦးဆောင်လမ်းညွှန် သဘောတရားနေရာကို ရတာပဲ။

ဒါဟာ များစွာအံ့ဩဖို့ကောင်းတာပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဖော်ထုတ်ခြင်းလှလှ ဖော်ထုတ်ခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓဘုရားအတွက် လွန်စွာမှပဲ ဝမ်းနည်းဖွယ်ပါပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားကိုယ်စား ဗုဒ္ဓရဲ့တပည့်ဖြစ်တဲ့ စာရေးသူ

လည်း အတိုင်းမသိ ဝမ်းနည်းထိတ်လန့်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သမိုင်းရဲ့ ဖြစ်ရပ်မှန် ဖြစ်တဲ့အတွက် ဘယ်သူမှ ဘာမှ မတတ်နိုင်ဘူး။ သင်ခန်းစာ ယူဖို့မှတစ်ပါး တခြားဘာမှ မရှိဘူး။

အဲသည်မင်းဟာ သူတိုင်းပြည်အပြင်ဘက်ကို သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဖြန့်ဖို့ လုံးပမ်းခဲ့တယ်။ သည်နေ့ သီရိလင်္ကာနဲ့ အရှေ့တောင် အာရှက သုဝဏ္ဏဘုမ္မိအရပ်ဆိုတာလည်း ပါတယ်။ သုဝဏ္ဏဘုမ္မိအရပ်ဟာ ဗမာပြည်က သထုံလို့လည်း ဗမာတွေက ထင်ကြတယ်။ ထိုင်းတို့ ဂျာဗားတို့ကလည်း သူတို့အရပ်လို့ ထင်ကြတယ်။

အဲသည်မင်းပြုတဲ့ သာသနာဟာ သီရိလင်္ကာက လွဲပြီး ဘယ်မှ သိပ်ကြီးရှင်သန်နေတယ် မပြောလောက်အောင်ပဲ။ သီရိလင်္ကာကတော့ ပြောလောက်အောင် ရှင်သန်တာ တွေ့ရတယ်။ အဲသည်မင်း နေခဲ့တဲ့ တိုင်းပြည်မှာလည်း သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေက နာလန္ဒာ ... အစရှိ တဲ့ ကမ္ဘာ့ပဌမဆုံး တက္ကသိုလ်လို့ ပြောရလောက်တဲ့ တက္ကသိုလ်ကြီးတွေ ဖွင့်လှစ်ပို့ချနိုင်တဲ့အထိ ရှင်သန်နေတာ တွေ့ရတယ်။ အဲသည်အချိန်မှာ ဟိန္ဒူဗြာဟ္မဏတွေကလည်း တက္ကသိုလ်တွေ ဖွင့်နေကြပြီ သိရတယ်။

သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေကဖွင့်တဲ့ တက္ကသိုလ်ဖြစ်လို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတက္ကသိုလ်လို့ ပြောရပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာထဲမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဲ့ အနှစ်သာရဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာဒဿနက အပျောက်ခံရပြီဖြစ်လို့ ဝမ်းသာနိုင်စရာတော့ မဟုတ်ဘူးပေါ့။

သာသနာလုံးဆိုင်ရာ သုံးကြိမ်မြောက် ဒေသနာရွတ်ဖတ်ပြီးနောက် မကြာမီမှာပဲ စာအရေးအသား ထွန်းကားလာပုံရတယ်။ နာလန္ဒာတက္ကသိုလ်တွေ မပေါ်ခင်ကဘဲ အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း ကနိသျှကမင်းက လေးကြိမ်မြောက် သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ စုပေါင်းဓမ္မရွတ်ဆိုပွဲလုပ်ပြီး အဲသည်ရွတ်တာတွေ ရွှေပြားပုရပိုက်မှာ ရေးတင်တယ်လို့ သမိုင်းရှိတယ်။ အဲသည်ပွဲဟာ မဟာယာနသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ ဓမ္မရွတ်ဖတ်ပွဲလို့ ဖြစ်သွားတယ်။

သည်အရင်က သီရိလင်္ကာမှာ ထေရဝါဒတွေက ရွတ်ဖတ်ဆောင်ထားရတဲ့ ဓမ္မတွေ ပေပေါ်တင်တာ လုပ်ခဲ့တယ်။ ထေရဝါဒသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ လေးကြိမ်မြောက် စုပေါင်းဓမ္မ မှတ်တမ်းတင်ပွဲ ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ယူကြတယ်။ ထေရဝါဒရော မဟာယာနပါ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ သူတို့ဆောင်ထားရတဲ့ ဓမ္မတွေကို အကွာရာပေါ် တင်နိုင်ကြတဲ့အတွက် အရွှေ့အလျားတော့ ရှိမှာမဟုတ်တာပဲ။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ဆောင်ခဲ့ကြတဲ့ ဓမ္မတွေဟာ အရိယသစ္စာအသည်းနှလုံး မပါတော့တဲ့ ဓမ္မတွေပဲ ဖြစ်ကြတော့တဲ့အတွက် မရွှေ့လို့လည်း ဝမ်းမသာရဘူး။

မဟာယာနဓမ္မစာပေတွေ အရှိန်အဟုန်ကြီးကြီး တိုးတက်တာရဲ့ အမှတ်အသားဟာ နာလန္ဒာတက္ကသိုလ်က ပြစရာပဲ။ အဲသည်တိုးတက်မှုရဲ့ အခေါင်ညွန့်ဟာ ဟိန္ဒူငှက် ဆိတ်ဖဲ့ခံရတာ ကြည့်ပြီး ဂုဏ်ယူစရာ မဖြစ်ခဲ့ဘူး။ တနေ့မှာ နာလန္ဒာတက္ကသိုလ်တက်နေတဲ့ ကိုရင်ရှုံကရဟာ ပါမောက္ခချုပ်ကို စိန်ခေါ်တယ်။ သူက ဟိန္ဒူတက္ကသိုလ်က ဆင်းလာပြီး ကိုရင်ဝတ်ခါ နာလန္ဒာမှာ တက်နေတဲ့ ဗြာဟ္မဏပဲ။

အဲသည်ပွဲမှာ ပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော်က အရှုံးလှလှ
လေး ပေးလိုက်ရတယ်။ ရှုံကရဟာ တောင်ပိုင်းပြန်ပြီး ဟိန္ဒူတက္ကသိုလ်
ထောင်ကာ ဟိန္ဒူအဋ္ဌကထာတွေ အသစ်ရေးတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝန်
ထမ်းတွေနဲ့ ရှုံးသူစွန့်တမ်း စိန်ခေါ်တာတွေလုပ်လို့ သာသနာဝန်ထမ်းတွေ
ဖြူကုန်ကြတာ သိရတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာက ဗုဒ္ဓဘုရားလက်ထက်
အရိယသစ္စာတရား ကိုင်စွဲစဉ်က (အဖြူဝတ်တဲ့)ဟိန္ဒူပဏ္ဍိတ်များကို
ဥပါသကာအဖြစ်တွေ ဖြစ်စေခဲ့တယ်။ အရိယသစ္စာမဲ့တဲ့ အခုအခါမှာ
ဟိန္ဒူကို အရှုံးပေးရပြီ ဖြစ်တယ်။ သာသနာဝန်ထမ်းတွေဆီမှာ အရိယ
သစ္စာတရား မရှိကြတာ ဟိန္ဒူကို ရှုံးရကြောင်းကိုလည်း အရိယသစ္စာမရှိ
လို့ ဖြစ်ကြောင်း မသိနိုင် ရှိကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတရားရဲ့ ဦးနှောက်ဟာ
အရိယသစ္စာ မဟုတ်လား။

နာလန္ဒာဟာ ဆက်လက်ရပ်တည်နေပေမယ့် ညှိုးငယ်
စွာ ရပ်တည်တာပဲ ဖြစ်တော့တယ်။ ဟိန္ဒူဟာ နာလန္ဒာကို ညှိုးငယ်စေရုံ
ပဲ ဖြစ်ပေမယ့် အိန္ဒိယထဲဝင်လာတဲ့ မူဆလင်တွေကတော့ နာလန္ဒာကို
နေရာပဲကျန်တော့အောင် လုပ်ပစ်ကြတယ်။ အိန္ဒိယရဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာ
နိဂုံးဟာ သည်လောက်ဆို မြင်သာပြီပေါ့။

ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ မူဆလင်ဖျက်လို့ အိန္ဒိယမှာ ပျက်ခဲ့
ပေမယ့် မဟာယာနသာသနာဝန်ထမ်းတွေဟာ တိဗက်၊ တရုတ်၊ မွန်ဂိုး
လီးယား ... အစစတွေဆီမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဖြန့်ဝေနေကြတယ်။ ထေရ
ဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကတော့ သီရိလင်္ကာမှာ အခြေစိုက်ပြီး အရှေ့တောင်
အာရှကို ပြန့်စေကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာနှစ်ရပ်လုံးပဲ အရိယသစ္စာမဲ့တွေ

ချည်းပါပဲ။

သီရိလင်္ကာဟာ ထေရဝါဒသာသနာ ကျမ်းစာပေါင်းများစွာကို ပေါက်ပွားရာနေရာ ဖြစ်တယ်။ သည်ကျမ်းစာတွေဟာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ဩဇာလည်း ကြီးကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားဟောပါဠိစာရင်းထဲ ဝင်တာတွေအထိ ဝင်နေတာရှိတယ်။ အဋ္ဌကထာတွေဆိုယင်လည်း ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ အလိုအယူအဆ အသိအမြင် ဉာဏ်ပညာကို သိသူက ပြုစုရေးဖွဲ့ထားခဲ့တာလို့အထိ ဦးထိပ်တင်ကြတယ်။ အဲသည်အဋ္ဌကထာစကားကို နည်းနည်းမှ မထိနဲ့ထဲကပဲ။ ထိသူဟာ ဓမ္မစက်ကို ဖျက်သူအဖြစ် ခံရပြီသာ မှတ်တော့ပေါ့။ အဲသည်အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်တဲ့ဋီကာတွေလည်း ထွက်ကြတယ်။ အဲသည် ဋီကာတစောင်ကို ဗမာပြည်က ပရိယတ်၊ပဋိပတ် အကျော်ဆရာတော်တပါးက မှားယွင်းချက်များထောက်ပြပြီး ကျမ်းစာရေးတဲ့အတွက် ဋီကာအစောင်ပေါင်း များစွာရေးပြီး အမှားထောက်ပြသူကို ပြန်ပြီးချေပ ဝေဖန်တိုက်ခိုက်ကြတဲ့အထိ ရှိတယ်။

မြန်မာပြည်နှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ

သီရိလင်္ကာမှာ စာပေပေါ်မှတ်တမ်းတင်ကြတဲ့ စာတွေဟာ တင်ထားတဲ့အတိုင်း အရွေ့အရှား နောက်ထပ်မဖြစ်တော့တာ တွေ့ရတယ်။ ထိုင်း၊လော၊ကမ္ဘောဒီးယားနဲ့ မြန်မာတို့ဆီ သည်စာတွေ ပြန့်ပွားလာတာလည်း သည်နိုင်ငံတွေမှာ ရှိတာတွေကို သည်နေ့တိုက်ကြည့်တော့တူနေတယ် ပြောရတဲ့အဖြစ်ရှိတာ တွေ့ရလို့ပဲ။

သည်နိုင်ငံတွေမှာ ရှိကြတဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ သီရိလင်္ကာက ရွှေ့ရှားလာတာ ဟုတ်ကောင်းမှဟုတ်မှာ ဖြစ်ပေမယ့် သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေလက် ရောက်နေတဲ့ စာတွေကတော့ သီရိလင်္ကာက ရွှေ့ရှားလာတာတွေပဲ။ မြန်မာနိုင်ငံကို သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ ရောက်နေတာတော့ နည်းနည်းစောစောကလို့ သိရတယ်။ အိန္ဒိယ၊ ဘင်္ဂလားဘက်က ဆင်ပွားရောက်လာတဲ့ပုံ ရှိတယ်။ မဟာယာနရော ထေရဝါဒပါ ရောက်နေကြတဲ့ပုံပဲ။ ရခိုင်၊ ပျူ၊ မွန်တွေ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းနဲ့ အုပ်ချုပ်နေကြစဉ်ကတည်းကပဲ။

သာသနာ၁၆၀၀နှစ်လောက်မှာ ပုဂံက အနော်ရထာက အားလုံးကိုစုစည်းပြီး မင်းလုပ်အုပ်ချုပ်လာတယ်။ အဲသည်အချိန်က မွန်၊ ရခိုင်တို့ဘက်မှာ သာသနာဟာ ထေရဝါဒတွေပဲ ရှိပုံပဲ။ ပုဂံမှာတော့ မဟာယာနတွေပဲ လွှမ်းမိုးကြတယ်။

သည်နေရာမှာ ထေရဝါဒနဲ့ မဟာယာနရဲ့ ခြားနားချက်ကို မြင်ကြည့်ရမယ်။ ထေရဝါဒဟာ ဗုဒ္ဓဘုရားဟောခဲ့တဲ့ သဘောတရားတွေ မပျောက်မရှုအောင် လေ့လာနေပြီး အကျင့်အဖြစ်နဲ့ ဝိနယကို လိုက်နာနေကြပြီး လူသားဦးဆောင်မှုပေးတာ တွေ့ရတယ်။

မဟာယာနကတော့ ဗုဒ္ဓဘုရား ညွှန်ပြတယ်ဆိုတာတွေနဲ့ ညီတဲ့ လက်တွေ့လုပ်ငန်း လုပ်တာတွေကို လိုက်နာနေကြပြီး လူ့လောကဦးဆောင်မှု ပေးနေကြတယ်။

တနည်းပြောယင် ထေရဝါဒက ဗုဒ္ဓဘုရားဟောပြော
ချက်တွေကို လူတွေအား ဟောပြောပေးတယ်။ မဟာယာနက ဗုဒ္ဓဘုရား
ရည်ရွယ်ချက်များပါတဲ့ လူ့လုပ်ငန်းတွေ ညွှန်ပြပေးတယ်။

နှစ်ဦးလုံးရဲ့ လုပ်ရပ်ဟာ ကောင်းကြတာချည်း ဖြစ်ပေမယ့်
အရိယသစ္စာအသည်းနှလုံး မရှိတော့တဲ့ သဘောတရားကို ဆောင်ရွက်
ကြတာဖြစ်လို့ နှစ်ဦးလုံးပဲ အကျိုးမများကြပါဘူး။

ရခိုင်၊မွန်နဲ့ ရှမ်း၊ကချင်...အစစတွေ ပုဂံအောက်
ရောက်ကြရတာဟာ အနော်ရထာနဲ့ သူ့လူတွေရဲ့ စစ်ရေးစွမ်းရည်ကြောင့်
လို့ ပြောရမှာဖြစ်ပေမယ့် သည်လိုစွမ်းရည် ရှိရခြင်းရဲ့ အကြောင်းကို
မရေတွက်ဘဲထားယင် ပြည့်စုံမှာမဟုတ်တာပဲ။

လူ့စွမ်းရည်သိဖို့မှာ အဲသည်လူတွေကို ဘာက ဦး
ဆောင်မှုပေးနေသလဲ သိဖို့ဟာ အရေးကြီးတာပဲ။ အဲသည် ဦးဆောင်မှု
ပေးတဲ့လုပ်ငန်းဟာ အပျင်းပြေလောက် လုပ်နေကြတာ မဟုတ်ကြဘူး။
လူပုံပန်းကို ဖန်တီးနေကြတာတွေပဲ ဖြစ်ကြတယ်။

ပုဂံ အရည်းသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ ကျောင်းသင်
ကြားချက်တွေဟာ လူ့စွမ်းလူစကို ထက်စေ၊ပြောင်စေလိမ့်မယ်။ တိုက်
ခိုက်ရေးပညာ၊ ကျန်းမာရေးပညာ၊ တီးမှုတ်၊ကခုန်၊အနုပညာ၊ဝေဒပညာ
အစစတွေဟာ လူ့စွမ်းလူစ ထက်စေတာတွေပဲ။

သည်လိုပညာတွေ သင်ကြားပေးခံရသူနဲ့ မခံရသူ
သည်နှစ်စုယှဉ်ယင် မခံရသူဟာ ရှုံးရမှာပဲပေါ့။ ပုဂံအနော်ရထာရဲ့

အောင်ပွဲဟာ အရည်းတွေရဲ့အောင်ပွဲလို့ ပြောယင် ရနိုင်မှာပဲ။ အနော်ရထာ က ပုဂံအင်ပါယာထောင်ပြီးနောက်မှာ ထေရဝါဒသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ ကို ပုဂံမှာနေရာပေးပြီး အရည်းတွေကို ထေရဝါဒသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ အတိုင်း နေစေတယ်။ မနေလိုသူကို မင်းမှုထမ်းနေရာတွေ ယူစေတယ်။ သည်လိုနဲ့ ဗမာပြည် မဟာယာနသာသနာ့ဝန်ထမ်းလောကကို နိဂုံးချုပ် စေခဲ့တယ်။

အရည်းတွေဟာ ထေရဝါဒသာသနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် ခံယူကြပေမယ့် ပင်ကိုအလေ့အကျင့်များကို ထေရဝါဒသာသနာ့ဝန်ထမ်း အဖြစ် အတွင်းထဲအရောက် ယူဆောင်လာကြတာ တွေ့ရတယ်။ ဗေဒင်၊ ဟူးရား၊ဆေးဝါး၊ကိုယ်ခံ ... အစစပညာတွေပဲ။ နောင်အခါမှာ ဒါတွေ ဆောင်ရွက်တဲ့ ထေရဝါဒသာသနာ့ဝန်ထမ်းဂိုဏ်းကို ပွဲကျောင်းထေရဝါဒ သာသနာ့ဝန်ထမ်းလို့ သိကြရတယ်။ ဗမာမင်းဆက် အားလုံးထဲမှာ နောက် ဆုံး တဆက်တည်းပဲ ပွဲကျောင်းအရပ်သိမ်းခံရတယ် ပြောရမယ်။ ဒါလည်း အဲသည်ဗမာမင်းက အထက်ဗမာပြည်ပဲ အုပ်ချုပ်သူဖြစ်တော့ အောက်ဗမာပြည်မှာ ပွဲကျောင်းသာသနာ အထွန်းကား မပျက်ကြဘူးပဲ။ ဗေဒင်၊ ဟူးရား၊ ဆေးဝါး၊ ကိုယ်ခံနဲ့ တီးမှုတ်ကခုန် ... အစစပညာတွေ သင် ကြားပေးလျက်ပဲ ရှိကြတာ တွေ့နိုင်တယ်။

ဗမာပြည် လွတ်လပ်ပြီးချိန်မှာတော့ ဒီမိုကရေစီစနစ်နဲ့ အုပ်ချုပ်လာတယ်။ အဲသည်အချိန်မှာ အုပ်ချုပ်သူဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး ... အစစတွေကို ဝန်ကြီးဌာနတွေထားပြီး တာဝန် ယူစ ပြုလာရတယ်။ နှစ်အနည်းငယ်လောက် ရလာတဲ့အခါ ရွာတွေမှာ

ပညာသင်ကျောင်းတွေ ဖွင့်လာကြတယ်။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ ကျောင်းနဲ့ တွဲတာတွဲ၊ ကွဲတာကွဲပဲ။ တွဲတွဲကွဲကွဲ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ ပညာသင်ကြားပေးရမှုတော့ လျော့နည်းသွားတာ အသေအချာပဲ။ အချိန်ရလာတော့ ပညာသင်ကြားပေးရမှု မရှိသလောက် နည်းသွားတယ်။

ဘုန်းကြီးဩဇာနှင့်ဗမာပြည်သူ

ဒါပေမဲ့ ဗမာပြည်မှာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေရဲ့ အရှိန်အစော်ဟာ လျော့မကျသေးပါဘူး။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေကို ဗမာတွေက ဘုန်းကြီးလို့ခေါ်ဝေါ် သုံးနှုန်းကြတယ်။ သည်အခေါ်အဝေါ်ဟာ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်သူကို သူမောင်းမ၊မိဖုရား...စသူတွေက ခေါ်တဲ့ ဝေါဟာရလို့သိရတယ်။ ဘုန်းကြီးဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ဆရာပဲ။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်လို့လည်း ခေါ်ကြရတယ်။

တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်သူ ဘုရင်ကအစ တိုင်းပြည်ရှိ လူတွေအားလုံးဟာ ဘုန်းကြီးရဲ့ ရိုက်ပုတ်ကန်ကျောက် ငေါက်ကြိမ်းဝါး ခံလာသူတွေချည်းဖြစ်တော့ ဘုန်းကြီးဟာ လူအားလုံးရဲ့ ငယ်နိုင်တွေပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးဟာ တိုင်းပြည်မှာ ဩဇာအရှိဆုံးသူပဲ။ မင်းကတော့ အာဏာအရှိဆုံးပေါ့။

ဘုန်းကြီးမှာ ဩဇာရှိဖို့ အချက်၅ချက်ရှိတာ တွေ့ရတယ်။ ဘုန်းကြီးဟာ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် ဖြစ်တယ်။ နောက်

ပညာရေးမှာလည်း တာဝန်ခံဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ ကျန်းမာရေးမှာလည်း တာဝန်ယူနိုင်သူ ဖြစ်တယ်။ နောက်ပြီးတော့လည်း အုပ်ချုပ်ရေးမှာလည်း စွက်ဖက်ခွင့်ရှိသူ ဖြစ်တယ်။ နောက်ဆုံးအနေနဲ့ အဖွဲ့အစည်း အပေါင်း အရောင်းကလည်း စည်းလုံးညီညာ တောင့်တင်းတယ်။ အပိုအဖြစ် ပြောယင် အိမ်ထောင်သားမယား အတုပ်အနှောင်က လွတ်လပ်သူ ဖြစ် တာလည်း ထည့်ရမှာပဲ။

ဒါကြောင့် ဗမာပြည်သူတွေဟာ ဘုန်းကြီးများရဲ့ ကြိမ်း ဝါးဆူငေါက် ကန်ကြောက်ရိုက်ပုတ်ခံကြရတာက မလွတ်ကြတာပဲ။ သည်နေ့လူတွေဟာ ဘုန်းကြီးပညာရေးအောက်က ထွက်တယ် ဆိုသော် မှ ကျန်တဲ့အရာတွေနဲ့ ငြိလျှက်ပဲရှိတာ တွေ့ရတယ်။ ကျန်းမာရေးက လည်း တဝက်တပျက် မှီခိုဆဲပဲ။ ဘာသာရေးလည်း အစိတ်အပိုင်း အတော်များများအထိ မှီခိုဆဲပဲ။ သြဇာလည်း သည်လိုပါပဲ။

အကန်အကြောက် အဆူအငေါက်က လွတ်ပြီဆိုသော် မှ ကိုယ်လွတ်ပေမယ့် ကိုယ့်အပေါင်းအရောင်းနဲ့ မိဘဘိုးဘွားတွေက ခံလာခဲ့ကြရသူတွေချည်းလောက် ဖြစ်ကြမယ်။ သည်တော့ သူတို့သြဇာ ဟာ ရှေးကလောက် မရှိပေမယ့် ရှိမြဲပဲပေါ့။

ဗမာပြည်ရောက်နေတဲ့ သာသနာဟာ အဲသည် ဗမာ ပြည်က ပြည်သူပြည်သားတွေရဲ့ ပုံပန်းတွေကို ဖန်တီးပေးနေတဲ့ လက် သည်တွေဖြစ်တယ်။ ဗမာလူသားတွေရဲ့ ဦးနှောက်ဟာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ဘာသာပဲ။ ဗမာပြည်ကလူတွေရဲ့ အကောင်းအဆိုး အယုတ်အမြတ်

ဟာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာရဲ့ ပုံအတိုင်းပဲ ရှိရမယ်။ ဗမာပြည်သူတွေ
ဟာ ကွန်ပျူတာတလုံးဖြစ်တယ်ဆိုယင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာဟာ
အဲသည် ကွန်ပျူတာရဲ့ ဆော့ဝဲပဲ။ ဆော့ဝဲရှိသလောက်ပဲ သည်ကွန်ပျူတာ
အလုပ် လုပ်လိမ့်မယ်။ ဗမာပြည်သူတွေလည်း ထေရဝါဒသာသနာ
ရှိသလောက်ပဲ တွေးခေါ်၊ပြောဆို၊ပြုမူ ဆောင်ရွက်ကြလိမ့်မယ်။

ဗမာပြည်သူတွေရဲ့ ဖြစ်ရပ်သမိုင်းဟာ ဖုတ်သူရဲ ပူးဝင်
စီးနင်းတာ ခံနေရသလိုမျိုး တွေ့ရတယ်။ အငတ်ငတ်အပြတ်ပြတ်၊
အချို့ချို့အငဲ့ငဲ့ ဒယိုးဒယိုင် ခြေမြှောက်လက်မြှောက် မလှမပ၊ မတည်
မငြိမ်ကြီးပဲ။ အဲဒါ အခုခေတ်မှပဲ မဟုတ်ဘဲ ပုဂံ၊မြင်စိုင်း၊စစ်ကိုင်း၊
ပင်းယ၊အင်းဝ၊ကုန်းဘောင်ခေတ်တွေနဲ့ အင်္ဂလိပ်ခေတ် လွတ်လပ်ပြီး
ခေတ်တွေမှာလည်း သည်နဲ့မခြားပဲ။ မာနတွေကြီးကြ၊ ဒေါသတွေ
ကြီးကြ၊ မနာလိုဝန်တိုမိစ္ဆာတွေလည်း ပွားကြနဲ့ပေါ့။

အချင်းချင်းတွေသတ်၊ အချင်းချင်း မယားတွေမှား၊
အဂတိတရားတွေနဲ့ ဖောက်ပြန်၊ ကလိန်ဉာဏ်တွေနဲ့ ညစ်ကြယ်၊ ပျက်စီး
ဖွယ်တွေ ဆည်းပူး၊ အရူးတိုင်းပြည်ကလူ ဆိုယင်လည်း သည်ထက်
ပိုမှာမှမဟုတ်တာပဲ။ ဂူတခုထဲ ခြင်္သေ့နှစ်ကောင် မအောင်းဘူးဆိုတာလို
အိမ်တအိမ်မှာ လင်ကနိုင်ယင် မယားက လက်နှီးစုတ်၊ မယားကနိုင်ယင်
လည်း လင်ကငုတ်တုတ်ထဲကပဲ။ အိမ်ရေးရာရေး ရပ်ရွာနိုင်ငံအရေး
မှာလည်း ညီဖို့ ညီလို့မရကြဘူး။ ရုံးယင်သာညီချင်ပြီး နိုင်သူက အညှီ
မခံနိုင်လို့ပဲ။

တခြားနိုင်ငံကလူတွေလည်း သည်လိုပဲဆိုယင် အဲဒါတော့ မပြောတတ်ဘူးလို့ ပြောရမှာပဲ။ သည်သာသနာအောက်က လူတွေ သည်လိုဖြစ်နေတာနဲ့ သည်သာသနာနဲ့ ဘယ်လိုဆက်စပ်တယ် ဆိုတာ ကြည့်လို့ တွေ့ရတာ ပြောတာဖြစ်လို့ပဲ။ တခြားကလူတွေ သည်လိုပဲ ဖြစ်နေတယ်ဆိုယင်လည်း သူတို့ကို လမ်းညွှန်ပြနေတဲ့ သာသနာဟာ သည်လိုဖြစ်နေလို့ပဲလို့ ဆက်စပ်ရမှာပဲ။

ယနေ့ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ အရည်အသွေး

စိစစ်နိုင်သူက ဘာကြောင့် သည်လိုဖြစ်ရတာလဲ စိစစ်ရမယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာဟာ အရိယသစ္စာဦးနှောက် မပါတော့ဘဲ လှုပ်ရှားနေတာကို တွေ့ရမယ်။ ဦးနှောက်မဲ့ လှုပ်ရှားမှုဟာ ဖုတ်သရဲ လှုပ်ရှားမှုပဲ။ ဒါကြောင့် လူတွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေဟာ ဖုတ်သရဲ ပူးဝင် ခံထားရသူတွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေ ဖြစ်နေကြတာပဲ။

သမိုင်းနဲ့ချီပြီးကြည့်ယင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဦးရေတွေသာ နိုင်ငံတနိုင်ငံမှာ များလာကောင်း လာမယ်။ အဲသည်နိုင်ငံရဲ့ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့ဘဝဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သူများရဲ့ ဘဝနှင့် ထူးခြား နားပဲဖြစ်တာ တွေ့ရမယ်။ နိုင်ငံရဲ့ လွတ်လပ်စွာ ဖြစ်ထွန်းမှု၊ မဖြစ်ထွန်းမှု ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံ ဖြစ်ခြင်း၊ မဖြစ်ခြင်းနဲ့ မသက်ဆိုင်ဘဲ အကြောင်း သင့်လို့ ထနောင်းပွင့်ပြီး၊ မသင့်လို့ မပွင့်ကြတာ ဆိုတာလိုမျိုး ဖြစ်ကြ တယ်။ ဗမာပြည်လည်း သည်အထဲကပဲပေါ့။

ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ တခုတည်းဖြစ်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ...
-လူတွေ ကိုယ်ကြမ္မာကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ကြဖို့၊ ဒါမှမဟုတ်
-လူတွေ အမှီခို ကင်းကြဖို့၊ ဒါမှမဟုတ်...
-လူတွေ ဝိမုတ္တိဖြစ်ကြဖို့၊
-လွတ်လပ်စွာ ရှင်သန်ခွင့် ရကြဖို့၊
-နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြဖို့ တွေပဲပေါ့။

သည်နေ့ ကမ္ဘာမှာဖြန့်နေတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ သည်
ရည်ရွယ်ချက် အရောက်လှမ်းဖို့ လမ်းမပါတော့ဘူးပဲ။ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ
လည်း သည်ဗုဒ္ဓဘာသာပဲပေါ့။

ဒါတွေကြောင့် ဗမာပြည်ဟာ နိုင်ထက်စီးနင်းဝါဒ
ဒါမှမဟုတ် နိုင်ရာစားဝါဒ လွှမ်းမိုးတဲ့နိုင်ငံ ဖြစ်တယ်။ သည်အဖြစ်ဟာ
သမိုင်းထဲက မြန်မာနိုင်ငံက အစပဲ။ သမိုင်းစတင်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံက
အစပြုပြောယင် သည်နေ့မြန်မာပြည်ရဲ့ ခြံစည်းရိုးကို ခတ်ခဲ့တဲ့ ပုဂံ
အနော်ရထာက စပြောရမှာပဲ။

အနော်ရထာဟာ ဗုဒ္ဓဘုရားရှိစဉ်က ဘုရင်များနဲ့ မခြား
ဘဲ ဖြစ်မယ်။ လက်ရုံးရည်နဲ့ အုပ်ချုပ်သူပဲပေါ့။ သည်တော့ နိုင်ငံတော်
အာဏာဟာ သူ့အာဏာပဲ ဖြစ်မယ်။ သူဟာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာကို
ပုဂံယူလာပြီး ပုဂံမှာရှိရင်း မဟာယာနဗုဒ္ဓသာသနာဝင် အရည်းတွေကို
ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာအတွင်း သွင်းပြီး သာသနာတခုတည်းဖြစ်အောင်
ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်တယ်။

ပုဂံမှာ ရှေးကရှိခဲ့တဲ့ အရည်းတွေဟာ မဟာယာန ဗုဒ္ဓဘာသာပီပီ လူမှုလုပ်ငန်းခပ်သိမ်းကို ဦးဆောင်လမ်းညွှန်ပေးနေကြ သူများ ဖြစ်ကြတယ်။ လူများ ကျန်းမာရေး၊ ဖျော်ဖြေရေး၊ နေထိုင်ရေး၊ တိုက်ခိုက်ရေး၊ ခုခံရေး... အစစအရေးများအတွက် ဦးဆောင်ပေးနေကြ သူများ ဖြစ်ကြတယ်။ သည်တော့ သူတို့ဟာ လူများနဲ့ ရောထွေးနေကြရ မှာ မလွဲပေါ့။ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ အနေအထားကတော့ သည်လို ရှိကောင်းမှ ရှိမယ်။ ခေတ်အလျှောက် အနည်းအပါး ရှိကောင်းလည်း ရှိနေမလား တွေးလောက်တာလည်း တွေ့ရတယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားလက်ထက်က ဗုဒ္ဓသာသနာဟာ လူမှုဘဝ များနဲ့ သီးခြားဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေဟာ တောမှာပဲနေကြပြီး လူများက မြို့နဲ့ရွာတွေမှာ နေကြတာပဲ။ သာသနာဝင်များက ပစ္စည်း လေးမျိုး လိုတဲ့အခါလည်း လူများထံကပ်ကြပြီး လူများကို ဗုဒ္ဓဘုရား ဟောပြောချက်များနဲ့ ဆုံးမပေးကြတာတွေ လုပ်တာ ကိုယ့်နေရာကိုယ် နေကြတာပဲ။

အရည်းနဲ့အရောခံရပြီး အရည်းများကို ဆည်းကပ်ခဲ့ကြ တဲ့ ပုဂံသူပုဂံသားရဲ့ အကိုးကွယ်ကိုခံရတဲ့ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ သာ သနာဝင်များရဲ့ဘဝဟာ ဝေဖန်ကြည့်ယင် မသိနိုင်စရာ မရှိတော့ဘူး ပေါ့။ ပုဂံသမိုင်းထဲက ပုံသကူဆရာတော်၊ စင်္ကြံသူမြတ်ဆရာတော်၊ ပေါင်လောင်ရှင်ကဿပဆရာတော် အစစ ဆရာတော်တွေက အရည်း အငွေ့အသက်တွေ ရနေတဲ့ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေအဖြစ် တွေ့ နိုင်တာတွေပဲ။ ပင်းယ၊ အင်းဝ၊ ကုန်းဘောင်တို့ ခေတ်တွေမှာ ပွဲကျောင်း

တွေ့အဖြစ် ရပ်တည်နေကြပြီပဲ။ ပွဲကျောင်းတွေဟာ အရည်းတို့ စနစ်တကျ အားလုံးကို သင်ကြားပေးနေခဲ့ကြပြီ။

သင်္ချာဗေဒင်၊ ရာဇဝင်၊ နိတိ၊ စာရေး ... အစစ ဝိဇ္ဇာပညာ ရပ်များနှင့် ကျန်းမာရေးဆေးဝါးအတတ်၊ ဒုတိယားလုံလေးအတတ်၊ ဆင်စီး၊ မြင်းစီးအတတ် ... အစစ သိပ္ပံပညာရပ်များကို ပွဲကျောင်းများက သင်ကြားပေးကြတာပဲ။ ဒါတွေကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ ဆရာတော်များနေရာမှာ ထားပြီး အကိုးစားခံရသူများ ဖြစ်ကြတယ်။

ဘုရင်ဟာ တိုင်းပြည်ရဲ့ အုပ်ချုပ်သူဖြစ်သလို သာသနာ့ဝန်ထမ်းများက တိုင်းပြည်ရဲ့ ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးသူ ဆရာတော်များ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် သာသနာ့ဝန်ထမ်းများကို ဘုရင်နှင့် ပြည်သူက အလေးအမြတ်ပုဂ္ဂိုလ်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုကြရတယ်။

သာသနာ့ဝန်ထမ်းများရဲ့ အရေအတွက်ကလည်း နည်းလှတာမဟုတ်ဘူး။ ပြည်သူတစ်ရာမှာ တဦးကျလောက်ရှိတာ ဆိုတော့ ပြည်သူရဲ့ တစ်ရာခိုင်နှုန်းလို့ ပြောရမယ်။ အဲဒါ သည်နေ့ခေတ်အထိ သည်နှုန်းအတိုင်း ရှိတာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ပြည်သူတွေရဲ့ မြတ်နိုးပူဇော်မှုကို အပြည့်ရသူများ ဖြစ်ကြတယ်။ သည်နေရာမှာ အထူးဝမ်းသာစရာ မဟုတ်တာတချက် ပြောရမယ်။ အဲဒါက ဗုဒ္ဓသာသနာ့

ဝန်ထမ်းအဖြစ် အမြတ်နှိုးအပူဇော်ခံရတာ မဟုတ်တာပဲ။ အဲဒါ အမှန်ပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်တာကို ထမ်းရွက်ဖို့ သာသနာဖြစ်တဲ့ အရိယသစ္စာများ သူတို့ထံ မရှိကြတာ ကြောင့်ပဲ။

သူတို့ဟာ ဝိနယတွေ အပြည့်လိုက်နာကြမယ်၊ ဓမ္မတွေ အဆင့်ဆင့် သင်ပေးကြ၊ သင်ယူကြတာတွေ လုပ်ကြမယ်။ သင်ကြားပြီးတာတွေ အပျောက်အရှုတွေ မရှိအောင် ရွတ်ဖတ်ကြ၊ သရဇ္ဈာယ်ကြတာတွေ လုပ်ကြမယ်။ ဒါတွေဟာ သာသနာ့ဝန်တာတွေလို့ သူတို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ အရိယာဖြစ်ဖို့ ဓမ္မကိုတော့ သူတို့ လက်ရှောင်ကြတယ်။ သူတို့သိကြတဲ့ အရိယဓမ္မတွေဟာ သူတို့ လက်လှမ်းမမှီရာ ရောက်နေတာ သူတို့သိကြတယ်။

သူတို့သိကြတဲ့ အရိယဓမ္မဟာ သူတို့ကိုယ်ကိုသူတို့ မဟုတ်ဘူးလို့ အသိပေးချက်ပဲ။ လူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ့်ကိုယ် မဟုတ်ဘူးလို့ သိလို့ မဖြစ်တာပဲ။ အဲဒါဖြစ်လိုက်ယင်လည်း မတွေးဝံ့လောက်အောင် ထိတ်လန့်ရလိမ့်မယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ဟာ ကိုယ့်ကိုယ်မဟုတ်ဘူးဆိုယင် လောကမှာ ကောင်းဆိုး၊ ယုတ်မြတ် ဘာမှလိုက်နာစရာ၊ မလိုက်နာစရာ မရှိဖြစ်ပြီပဲ။ ကိုယ့်ကိုယ်အတွက် မကောင်းရှောင်ရှား၊ အကောင်းပွားလုပ်ကြရတာ မဟုတ်လား။ အဲဒါတွေ ဘာမှမရှိဘူး ဆိုယင် အမှောင်ဆုံးသုညထဲ ရောက်မှာပေါ့။

သည်တော့ ကိုယ့်ကိုယ် ပျောက်မှာကြောက်ပြီး သူတို့

သိတဲ့ အရိယာတရားဆိုတာကို မျှီမချကြဘဲ ပါးစပ်ထဲပဲ ငုံထားကြတဲ့ တာဝန်ကို ထမ်းကြတယ်။ ရောဂါပျောက်ဖို့ သောက်ရတဲ့ ဆေးအမှန်ကို မျှီမချဘဲ ပါးစပ်ထဲငုံထားယင် ရောဂါမပျောက်မှာ အသေအချာပဲ။ ရောဂါပျောက်ဖို့ဆေးလို့ ညွှန်ထားပေမယ့် အဆိပ်ဖြစ်တဲ့ ဆေးအမှားကို မျှီချတာမလုပ်ဘဲ ပါးစပ်ထဲငုံထားတာအတွက် အဆိပ်သင့်ပြီး ပျက်စီးရတဲ့အဖြစ်ကတော့ လွတ်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် မသေတာပဲရှိမယ်။ ရောဂါတော့ မပျောက်ဘူး။

ဒါကြောင့် သူတို့ဟာ သာသနာဝန်ထမ်းနေရပေမယ့် လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟ၊ဒိဋ္ဌိ.... အစစတွေ ကြီးကြတဲ့နေရာမှာ လူများနဲ့ မခြား ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါတွေကြောင့် ဖြစ်ကြတဲ့ ကံနဲ့ဝိပါက်တွေရဲ့ ပျက်စီးဆိုးဝါးတာတွေ မသိမြင်ဘဲ၊ ဒါတွေမဖြစ်ဖို့ ခေါင်းပါးတာတွေ ဘယ်လောက်ကျင့်ကျင့် ဒါတွေကို ပယ်နိုင်တာ မဖြစ်ကြဘူး။ သည်သိစရာတွေ သိဖို့ကလည်း အသိခံရတဲ့ ကံနဲ့ဝိပါက်တွေရဲ့ ပျက်စီးဆိုးဝါးတာတွေ မသိမြင်ဘဲ ဒါတွေမဖြစ်ဘို့ ခေါင်းပါးတာတွေ ဘယ်လောက်ကျင့်ကျင့် ဒါတွေကို ပယ်နိုင်တာ မဖြစ်ကြဘူး။

သည်သိစရာတွေ သိဖို့ကလည်း အသိခံရတဲ့ ကံနဲ့ ဝိပါက်တွေကို မကပ်ရောက်မမှီဝဲဘဲနေပြီး သည်ကံနဲ့ဝိပါက်တွေကို ဝေဖန်တာတွေ လုပ်ရမှာမဟုတ်လား။ ဒါမှ လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟ အစစတွေ ငြိမ်းရာ ရောက်မယ်။ ဒါ အရိယသစ္စာစနစ်ပဲ။ သည်စနစ်ဟာ သူတို့ဆီမှာ မပါလာဘူး။ စာဏကျလက်ထက်က ဘာသာရေးအမွှေးခံရလို့ ဗုဒ္ဓဘုရားကိုယ်တိုင် ဗိရုဏ်ဝင်စားအဖြစ် ခံရတာထဲ ပါသွားတာ ခံရတယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားကိုယ်တိုင် မမွေးမီက တနေရာရာကလာသူ ဖြစ်တယ် ခံယူတော့ ခံယူသူ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေထဲမှာ ရှေးဘဝ နောင်ဘဝ ခံယူကြပြီပေါ့။ အဲဒါတွေက ဘယ်လိုသွားနေတယ် ပြောဖို့ လက်သယ်ကို ကံအဖြစ် ယူကြကတည်းက ကံဝိပါက်တို့ရဲ့ သဘာဝ အမှန် အသိကွယ်ခံပြီပဲ။ ဒါကြောင့် ကံရဲ့အကြောင်းဖြစ်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊မောဟတွေ ဖြစ်ထွန်းချင်သလောက် ဖြစ်ထွန်း စည်ပင်ခွင့် ရကြတော့တာပဲ။

ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ သူတို့ရဲ့ သာသနာအပြုခံ လူများနဲ့မခြား လောဘ၊ဒေါသ၊မောဟ... အစစများ ဖြစ်ပွားလျက် ရှိကြတာပဲ။ သည်တရားတွေဟာ မာရ်နတ်ရဲ့ ကျောကွင်းတွေဖြစ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓဘုရား ညွှန်ကြားခဲ့တယ်။ မာရ်နတ်ရဲ့ ကျောကွင်းဆိုလည်း ဒါကို သူတို့မသိကြဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း ဒါကို မကြောက်ကြဘူး။

မကြောက်တာနဲ့ပဲ ကြောက်စရာက လွတ်တာတော့ မဟုတ်ဘူးပဲ။ ကြောက်စရာဟာ အာဇာနည်ပဲ။ အာဇာနည် အလည် ပတ်ခံရတာဟာ မာရ်နတ် အစမ်းခံရတာပဲ။ လောဘ၊ဒေါသ အစစ ကျောကွင်းအမိမခံရသူက အာဇာနည် အလည်မခံရဘူးပဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ အရိယသစ္စာ အကွယ်ခံရတာကြောင့် လောဘ၊ဒေါသ အစစ ကိလေသာတွေပယ်ဖို့ သိက္ခာတွေဖြစ်ကြတဲ့ အဓိသီလ၊အဓိစိတ္တ၊အဓိပညာ သိက္ခာတွေကို

ဖြည့်ကျင့်ခွင့် မရကြဘူး။ သိခွင့်ပင်မရ ဖြစ်ခဲ့ကြရတယ်။ သီလကို အားကြီးခွန်ခွဲ ကျင့်ပေမယ့် ပညာရဲ့အထောက်အကူမရတဲ့သီလ ဖြစ်တော့ သီလဗ္ဗတပရာမာသသီလပဲ ဖြစ်ပြီး အဓိသီလသိက္ခာနဲ့ ဝေးရတာပေါ့။

သမာဓိ၊ပညာတွေ အားသွန်ခွန်စိုက် ပွားကြတာတွေ လည်း သီလအထောက်အကူမပါဘဲ ပွားကြတာတွေဖြစ်လေတော့ ရူပ၊ အရူပ သမာဓိ၊ပညာတွေပဲ ဖြစ်ကြပြီး အဓိစိတ္တနဲ့အဓိပညာသိက္ခာ စာရင်းမဝင်တာတွေပဲ ဖြစ်ကြရတာပဲ။

ပညာရပ်တခုဟာ အကွယ်အပ ခံရသွားပြီဆိုယင် အထူးအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘုရား ဖော်ထုတ်ခဲ့တဲ့ မဇ္ဈိမလမ်းဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂအရိယ သစ္စာ အကွယ်အပခံရတာဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာဝန်ထမ်းတွေနဲ့ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင် မိသားစုများ ဘယ်လောက် နစ်နာဆုံးရှုံးကြတာကို မတွေးဝံ့ စရာ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာဝန်ထမ်းများနဲ့ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်များ အနေနဲ့ သူတို့မှာ အရိယသစ္စာ အကွယ်ပခံရတာကို အရိယသစ္စာ အကွယ်အပခံရပြီလို့ မသိတဲ့အထိ ရှိကြတယ်။ သူတို့ အရိယသစ္စာ မသိတာကို မသိမှန်းပင် မသိကြတဲ့အထိ ရှိကြပြီ ဖြစ်တဲ့ အတွက် အပြုံးမပျက် အပျော်မပျက် ကျော့ကျော့မော့မော့ပင် ရှိကြတယ်။ ချိုလိမ်စုပ်ပြီး ပြုံးပျော်နေတဲ့ကလေးပမာ အားမရစရာ မြင်ကွင်းပဲ။

သူတို့ ဦးထိပ်ရွက်ပန်ဆင်နေကြတဲ့ အရိယသစ္စာတွေ ဟာ အရိယာအဖြစ် တပေါက်လောက်တောင် ချမပေးနိုင်တာကြောင့် သူတို့ဟာ ရွှေငုံးမင်းအမြီးမျှော်ဇာတ်လမ်းထဲ သွင်းပြီး နောင်ဘဝ

မျှော်ကြရသူတွေ ဖြစ်ရတယ်။ အဖြစ်နဲ့လည်း မျှော်ရတယ်။ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုသော်မှ အပြတ်နဲ့လည်း နောင်ဘဝမဖြစ်ဖို့ မျှော်ရတာပဲ။ နောက်နဲ့ နောင်ဘဝတွေ ဟူသမျှ မိစ္ဆာတွေချည်းဖြစ်တော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟာ မာရ်နှုတ်ရဲ့ ကျော့ကွင်းတခု မဟုတ်လား။ ဒါထဲ အမိခံရတာပေါ့။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကျော့ကွင်း အမိခံရသူဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိလုပ်လို့ မရတာပဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိမရှိသူဟာ တွေးယင် သမ္မာသင်္ကပ္ပဖြစ်အောင် တွေးလို့ မရဘဲ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပပဲ ဖြစ်ရမှာပဲ။ သည်လို အမြင်အတွေးတွေ မိစ္ဆာဖြစ်နေကြမှတော့ ပြောပြနေကြီးစားနိုးကြားနဲ့ စိတ်ထားတွေလည်း မိစ္ဆာတွေပဲ။ ဘယ်မှာ မဂ္ဂအရိယသစ္စာလို့ ပြောရမှာလဲ။

မဇ္ဈိမလမ်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂအရိယသစ္စာ အပျောက်ဆုံးခံရသူဟာ ဘယ်လမ်းနဲ့သွားမှာလဲ။ အစွန်းရောက်လမ်းတွေလို့ ပြောရတဲ့ လမ်းအပြင် သွားစရာလမ်း မရှိသူတွေပဲ။ လမ်းကြောင်းမဂ္ဂ ဆိုက်တာတွေက ကံတွေပဲ။ မဇ္ဈိမလမ်းကြောင်း မဂ္ဂမဟုတ်တဲ့ ကံတွေဟာ အစွန်းရောက်လမ်းကြောင်း မဂ္ဂထိုက်တဲ့ ကံတွေပေါ့။ ဒါတွေက မဇ္ဈိမကံမထိုက်တဲ့ အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးကံတွေပဲ။ အကုသိုလ်ကံ၊ ကာမ၊ ရူပါရူပကုသိုလ်ကံတွေ အားလုံးပဲ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ပါဠိစကားဟာ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်တဲ့ အမြင်ဆိုတဲ့ မြန်မာစကားနဲ့ ထပ်တူအဓိပ္ပါယ်ရှိတဲ့စကား ဖြစ်တယ်။ အမြင်ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်သူဟာ တွေးယင်လည်း အတွေးချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်ဖြစ်ပြီပေါ့။ ဒါ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ ဖြစ်တာပဲ။ အမြင်ရောအတွေးပါ

ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်သူဟာ ပြောပြနေ ရပ်တည်ချက်အမှုကံ သီလမှန် သမျှ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး မိစ္ဆာချည်းဖြစ်ပြီပေါ့။ သည်လိုဖြစ်သူဟာ လုံ့လ၊သတိနဲ့ သမာဓိတွေ အားထုတ်ဦးမလား။ အားလုံး မိစ္ဆာဖြစ်တဲ့ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်တဲ့ လုံ့လ၊ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်တဲ့ သတိနဲ့ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်တဲ့ သမာဓိတွေပဲ မလွဲဖြစ်ရပြီ။

သည်လို မိစ္ဆာလမ်းပွင့်ပြီး မိစ္ဆာမဂ်လမ်း လျှောက် လှမ်းနေကြသူတွေဟာ မရိုးသား မဖြူစင်မှု အနုရိယနဲ့ ရိုးသားဖြူစင်မှု အရိယအဖြစ်တွေကို ပြုတတ်တဲ့ သဘောဟာ ဘာဖြစ်တယ်လို့ မသိ မဖြစ်ကြတော့ဘဲ ခံစားချက် ဆိုးဆိုးဝါးဝါးနဲ့ ခံစားချက် ကောင်းကောင်း ကန်းကန်း သည်နှစ်လမ်းပဲ သိကြတော့တယ်။ ခံစားချက်ဆိုး ရသူဟာ အနုရိယ၊ ခံစားချက်ကောင်းရသူဟာ အရိယာ သည်လိုမှတ်ကြတယ်။

ဒါကြောင့် သူတို့အရိယာလမ်းဟာ ခံစားချက်ကောင်း တွေဖြစ်စေတဲ့ ကံတွေ လုပ်တာပဲ။ ခံစားချက်ကောင်းကို ဖြစ်စေတဲ့ ကံတွေဟာ ကုသိုလ်ကံတွေ ဖြစ်တယ်။ သည်ကံတွေ များများလုပ်လို့ ပြည့်သွားသူဟာ အရိယာပဲ။ နည်းနည်းပဲ လုပ်နိုင်သေးလို့ မပြည့်သေး သူဟာ အရိယာမဖြစ်သေးဘဲ အရိယာနွယ်ဝင်ပဲလို့ မှတ်ယူကြတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာဝန်ထမ်းတွေ အားလုံးပဲ သည်အ တိုင်း မှတ်ယူကြတယ်။ သည်အတိုင်းပဲ ကျင့်သုံးကြတယ်။ သည်အတိုင်း ဒကာဒကာမများကို ဟောပြောသွန်သင်တာတွေလည်း လုပ်ကြတယ်။ သည်လို ဟောပြောချက်တွေနဲ့ ဒကာဒကာမများကို ထိန်းပေး ကျောင်း

ပေးတဲ့ လုပ်ငန်းလုပ်နေခြင်းဟာ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းနေခြင်းလို့လည်း မှတ်ယူကြတယ်။ ဒကာဒကာမများကလည်း သာသနာ့ဝန်ထမ်းများက သည်လို ထိန်းပေးကျောင်းပေးတဲ့လုပ်ငန်း လုပ်တာကို ခံယူနိုင်အောင် ရွာတိုင်းရပ်တိုင်းရဲ့ ရွာဦးရပ်ဦးမှာ ထိန်းပေးကျောင်းပေးသူ နေဖို့ နေစရာ ကို၊ ကျောင်းပေးသူနေဖို့ ဖြစ်တဲ့အတွက် ‘ကျောင်း’ဆိုတဲ့အမည်တပ်ပြီး တည်ဆောက်ပေးကြတယ်။ ဆွမ်းသင်္ကန်း ဆေးတွေလည်း ပေးကြတယ်။ ဒါဟာ သာသနာ့အမွေခံနိုင်ဖို့ အရင်းအနှီး မြှုပ်နှံချက်များလို့လည်း ဒကာ၊ဒကာမတွေက ခံယူကြတယ်။

သူတို့ကို ကျောင်းပေးကြသူများဟာ လွတ်မြောက်သူ တွေလား၊လည်ပတ်နေသူတွေလား? သူတို့မသိကြဘူး။ သူတို့ကို ကျောင်းပေးနေတဲ့လမ်းကကော လည်လမ်းလား၊လွတ်လမ်းလား? လည်း သူတို့မသိကြဘူး။ သူတို့ကို ကျောင်းပေးနေကြတဲ့ သာသနာ့ ဝန်ထမ်းများကလည်း သူတို့ကျောင်းပေးနေတဲ့လမ်းဟာ လွတ်လမ်း အမှတ်နဲ့ ကျောင်းပေးနေပေမယ့် လည်လမ်းဖြစ်နေတာ မသိသူများ ဖြစ်ကြတယ်။

ဗုဒ္ဓသာသနာတွင်း အာဏာစက်ဝင်လာပုံ

ဆရာဒကာ နှစ်ဖြာလုံး လည်လမ်းမှာ ကျင်လည်နေ ကြတော့ လည်လမ်းသာ မသိတာမဟုတ်တော့ဘဲ လွတ်လမ်းလည်း လုံးလုံးမသိသူများ ဖြစ်ကြတယ်။ ‘ရသမျှနဲ့ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်မှုလက်စွဲ ထိုသူချမ်းသာမြဲ’ ဆိုတဲ့အတိုင်း ကိုယ်သွားနေတဲ့လမ်းဟာ လွတ်လမ်း

ဖြစ်တဲ့အတွက် အခု မလွတ်လပ်ပေမယ့် တနေ့မှာ လွတ်လပ်ရမှာပဲ ဆိုပြီး စိတ်အေးချမ်းသာနေကြသူများ ဖြစ်ကြတယ်။

သည်လိုဖြစ်ပေမယ့် ဆရာဒကာ နှစ်ဖြာလုံးပဲ လည်ပတ်လမ်း လျှောက်နေကြရတဲ့အလျှောက် တခါတခါမှာ ဗြဟ္မာနဲ့ နတ်ဒေဝါတွေ ဆရာရောဒကာပါ ဖြစ်ပေမယ့် အကြောင်းမသင့်တဲ့အခါနဲ့ ကြံ့ယင် ဘီလူးသရဲဆရာနဲ့ ဘီလူးသရဲဒကာတွေ ဖြစ်ကြတာတွေလည်း မရှားပဲ။ ဗြဟ္မာနဲ့ဒေဝါတွေ ဖြစ်ကြတဲ့အခါ စွမ်းရည်သတ္တိနဲ့ ကျော်ဇောကိတ္တိတွေ မီးတောက်မီးလျှံတွေအလား ဝန်းကျင်တွေကို မျှဝါးကြတယ်။ ဘီလူးသရဲဖြစ်တဲ့အခါမှာတော့ သတ်ဖြတ်လုယက် နိုင်ထက်အမှုတွေ ကျူးသူများ ဖြစ်ကြရတော့တာပဲ။

သည်သူတို့ရဲ့ လောကဟာ အတန်းအစားကွဲပြားပြီး တိုက်ပွဲများနဲ့ မငြိမ်းမချမ်း ဖြစ်ရတော့တာပေါ့။ ဒါကြောင့် အာဏာစက်ကို ဖြိုဖျက်ဖို့ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာအတွင်းမှာ အာဏာစက်ဟာ သက်ဆင်းဝင်ရောက်တော့တယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းကို ဘုရင်နဲ့အမှုထမ်းတွေက အုပ်ချုပ်ဖို့မှာ မတော်မလျော်သလိုတော့ ရှိတယ်။ မအုပ်ချုပ်ဘဲ ထားလိုလည်း မရအောင် ဖြစ်တယ်။ သည်အကြပ်အတည်းကို ကျော်လွှားဖို့ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာ့ဝန်ထမ်းများအတွင်း ဖွဲ့စည်းပုံ အသစ်တခု သွင်းကြတယ်။ ဂိုဏ်းထောက်၊ဂိုဏ်းအုပ်၊ဂိုဏ်းချုပ်နဲ့ သာသနာပိုင်တို့ပဲ။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများအတွင်း အာဏာစက် ဝင်ရောက်နိုင်အောင် အုပ်ချုပ်သူများက အညှာတပ်လိုက်တာပဲ။

ဂိုဏ်းထောက်,ဂိုဏ်းအုပ်,ဂိုဏ်းချုပ်တို့ အဆင့်ဆင့် ပြောဆိုလို့မရတာဆိုယင် သာသနာပိုင်ကပြောပြီး သာသနာပိုင်ပြောမရ တာဆိုယင် ဘုရင်နဲ့မင်းမှုထမ်းများက အရေးယူကြဖို့ပဲ။ သည်လိုလုပ်တာ မသင့်မြတ်ဘူး မြင်စရာ မရှိသလို ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် အဲသည် သာသနာပိုင်ကို ဘုရင်ကခန့်ပြီး ဂိုဏ်းချုပ်စတာတွေကို သာသနာပိုင် ခန့်တာပဲ။ ဘုရင်ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာထဲမှာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများရဲ့ ဘုရင်အဖြစ် သာသနာပိုင်ခန့်ဖို့ ဘယ်က အခွင့်အာဏာရသလဲ? သည် အမေးအတွက် အဖြေမရှိတာဟာ မသင့်မြတ်ကြောင်း ထင်ရှားစေတာပဲ။

ဘုရင်ဟာ သာသနာပိုင်အဖြစ် သင့်မြတ်သူကိုသာ ခန့်မှာပါလို့ လျော့လျော့ပေါ့ပေါ့ စဉ်းစားယင် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ သည်စဉ်း စားတဲ့အတိုင်း ဟုတ်ကောင်းလည်းဟုတ်မယ်။ ဟုတ်ကောင်းမှလည်း ဟုတ်မှာပဲ။ ဟုတ်ချင်ဟုတ်,မဟုတ်ချင်နေ သူ့မှာ ခန့်ပိုင်ခွင့် ဘယ်ကမှ ရထားတာ မဟုတ်တာပဲ။ သည်လို ဘုရင်က သာသနာအတွင်းကို သာသနာပိုင် ဆွဲခန့်လိုက်တာဟာ ဘုရင့်အာဏာစက်ကို သာသနာ့အတွင်း ဝင်ရောက်နိုင်အောင် သွင်းလိုက်တာပဲ ဖြစ်တယ်။

သည်လို သာသနာအတွင်း ဘုရင့်အာဏာမသွင်းယင် သာသနာတွင်း အငြင်းပွားတာတွေအတွက် သာသနာပျက်မှာကို မလို လားလို့ အာဏာသွင်းရခြင်းဖြစ်ကြောင်း အကောင်းမြင်စရာလည်း ရှိတယ်။ ဒါလည်း မဟုတ်တာပဲ ဖြစ်တယ်။ သာသနာဟာ ဓမ္မစက်လည် ပတ်မှုပဲ။ ဓမ္မစက်လည်ပတ်အောင် ဆောင်ရွက်ကြသူ သာသနာ့ဝန်ထမ်း တွေမှာ ဝိဝါဒတွေ ရှိနိုင်ပေမယ့် ဒါကို ဖြေရှင်းနည်းမရှိတာမှ မဟုတ်တာ

ပဲ။ သည်ရှင်းနည်းတွေနဲ့ ရှင်းလို့မလင်းဘူးဆိုယင် ဒါကလေးမှ မရှင်းနိုင် သူတွေဟာ ဓမ္မစက်လှည့်လို့ မရနိုင်သူတွေပဲ ဖြစ်ရမယ်။ ဓမ္မစက် မလှည့်နိုင်သူတွေ ပျက်မှာကို မပျက်အောင် ထိန်းစရာ ဘာလိုသလဲ။ စားစရာဟာ သိုးပုပ်နေလို့ စားစရာတာဝန်ကို မယူနိုင်တော့ဘူးဆိုယင် စားစရာထည့်တဲ့ ပန်းကန်သန့်သန့်ကလေး ငဲ့ပြီး စွန့်စရာတွေ ပစ်တဲ့နေရာ၊ မပစ်နိုင်ဖြစ်နေဖို့ မရှိဘူး မဟုတ်လား။ သည်လိုပဲ သဘောထားရမှာ ဖြစ်တယ်။

ဓမ္မစက်လှည့်နိုင်သူတွေဟာ သူတို့အတွင်း ဖြစ်ပွားတဲ့ ဓမ္မစက် မလှည့်နိုင်သူတချို့နဲ့ ဖြစ်တဲ့ ဝိဝါဒမျိုးလောက်ကို ကိုယ်တိုင် မဖြေရှင်းနိုင်စရာ အလျဉ်းပဲ မရှိနိုင်ကြဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာ့ဝန်ထမ်း တွေဟာ အစည်းအဝေးမြောက်တဲ့ အစည်းအဝေးက ဓမ္မစက်လည်ပတ် အောင် ညှိနှိုင်းပြီး ဘယ်အငြင်းပွားမှု၊ ဝိဝါဒစွပ်စွဲမှု အယူဝါဒတွေဖြစ်ဖြစ် ညီညွတ်စေနိုင်ကြတာပဲ။ သည်လိုဖြစ်ပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန် ထမ်းတွေဟာ ဓမ္မစက်လှည့်နိုင်သူတွေ မဟုတ်တော့ယင် ဘယ်ဝန်ထမ်း အစည်းအဝေးကမှ ညီညွတ်စေတာကို မဖြစ်စေနိုင်ကြတော့ဘူးပေါ့။

သည်တော့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများအတွင်း အငြင်းပွား မှု ဝိဝါဒစွပ်စွဲမှု အနုဝါဒများကို ညီညွတ်စေဖို့ အာဏာစက်ကို ဆွဲသွင်းရ တော့တာပဲ။ သည်လိုသွင်းတဲ့အခါ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေက ဂိုဏ်း ထောက်၊တိုက်အုပ်၊ဂိုဏ်းချုပ်နဲ့ သာသနာပိုင်ကို ခန့်ပြီး အာဏာစက်ကို သာသနာအတွင်းသွင်းတာ မဟုတ်ဘဲ၊ ဘုရင်က ခန့်ပြီး အာဏာဝင်လာ တာပဲ။

ဘုရင့်ဘက်က မြင်ကြည့်ယင် သည်လိုလုပ်တာ မှန်ကန်တာပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝန်ထမ်းများဟာ ဓမ္မစက်သာ ပျက်နေပေမယ့် အခြားအားအစွမ်းတွေ အများအပြားကို ပိုင်ဆိုင်ကြသူများ ဖြစ်တယ်။ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတတွေကို အများဆုံး လိုက်စားခွင့်ရပြီး ပြည်သူရဲ့ ဦးထိပ်ရွက် ပန်ဆင်ခံရသူလည်း ဖြစ်နေတယ် မဟုတ်လား။ သူတို့ရဲ့ ပညာဗဟုသုတတွေကို ပြည်သူအများထံ ပြန့်ပွားဖို့အတွက် သူတို့ကိုပဲ အသုံးပြုရလိမ့်မယ်။ ပြီးတော့ ပြည်သူတွေ ခိုးဆိုးပုန်ကန် ခြားနားတာတွေ မလုပ်ဘို့အတွက်လည်း သူတို့ အဆုံးအမဩဇာဟာ အသုံးကျတာတွေပဲ။ သည်တော့ သူတို့ကို ပျောက်ပျက်လွှင့်ကြသွားမှာကို မဖြစ်စေချင်ရဘူး ပေါ့။

ဘုရင့်တွေမှာ ဒါးလုံလေးမြား လက်နက်တပ်ဖွဲ့တွေနဲ့ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ထားနိုင်တဲ့ အာဏာရှိကြပေမယ့် အာဏာဟာ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပဲ ဖိနိုင်မယ်။ လူဟာ ရုပ်ချည်းရှိတာမဟုတ်ဘဲ စိတ်လည်း ရှိတာဆိုတော့ စိတ်ဖိနိုင်တာမရှိလျှင် အမြဲတမ်း ဒါးလုံလေးမြား လက်နက် တပ်ဖွဲ့တွေ သုံးနေရမှာဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ မလိုလားအပ်ဘူး။ ဒါကြောင့် ပညာဗဟုသုတတွေ လေ့လာဆည်းပူးပြီး တိုင်းပြည်ကို ဖြန့်ဝေဆုံးမ နေသူများ မွေးထားရမယ်။ ဝန်ကြီး၊ အမတ်ကြီးများကို အုပ်ချုပ်မှုအာဏာ အတွက် မွေးမြူထားရတဲ့အလား ဖြစ်တယ်။

သည်လို အသုံးကျလို့ အသုံးချဖို့ မွေးမြူထားယင် သူတို့ကို ကိုယ့်အာဏာစက်အောက် အရောက်သွင်းမှ ဖြစ်မယ်ဆိုတာ ဘုရင်များ စိတ်မကူးလို့ မဖြစ်ဘူး။ အမှိုက်ကစ ပြဿာဒ်မီးလောင်တယ်

ဆိုတဲ့စကား ရှိတာပဲ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအချင်းချင်းရဲ့ မဖြေရှင်းနိုင်တဲ့ ငြင်းခုံမှုပြဿနာဟာ ပြည်သူအများရဲ့ ငြင်းခုံမှုပြဿနာ ဖြစ်လာနိုင် တယ်။ ပြည်သူ့ပြဿနာဟာ နန်းတွင်းပြဿနာဖြစ်ပြီး ရာဇပလ္လင်ကို လှုပ်စေနိုင်တာပဲ။ ဒါကြောင့် သာသနာတွင်းက အာဏာစက်ကို ဘုရင်က ချုပ်ကိုင်လိုက်တာပဲ။

ဘုရင်က မချုပ်ကိုင်ဘဲ သာသနာ့ဝန်ထမ်း အောက် ခြေက အဆင့်ဆင့်တက်ပြီး အာဏာထူထောင်တာကို လွှတ်ထားယင် တနေ့မှာ သူတို့ထူထောင်ထားတဲ့ အာဏာဟာ ဘုရင့်အာဏာကို ယှဉ် မလာဘူး မပြောနိုင်အောင် ရှိမယ်။ တိုင်းပြည်ကြီးတခုအတွင်းမှာ တိုင်းပြည်ငယ်တခု အတည်ဆောက်ခံသလို ဖြစ်စရာရှိတာပဲ။ သည် တော့ ဘုရင်ကလည်း သူ့အာဏာကို သာသနာအတွင်းဝင်အောင် သွင်း တာပဲ။

သည်လို သာသနာ့ဝန်ထမ်းများအတွင်း အာဏာ အသွင်း ခံရတာဟာ ဘုရင်များရဲ့ လော်လီချက်မဟုတ်ဘဲ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများရဲ့ ကိုယ့်တာဝန်ဖြစ်တဲ့ ဓမ္မစက်လည်ပတ်တဲ့တာဝန် ပျောက်ပြီး လူမှုနယ်ပယ်ဘက် ရောက်သွားတာကြောင့်ပဲ ဖြစ်တာကို တွေ့ရမယ်။

ပုဂံ၊မြင်စိုင်း၊စစ်ကိုင်း၊ပင်းယ၊အင်းဝ၊ကုန်းဘောင် ခေတ် များက သာသနာ့ဝန်ထမ်းများရဲ့ ခြေရာလက်ရာများကြည့်ယင် သိနိုင် တယ်။

အဲသည်ခေတ်ဟာ စာပေအရေးအသားတွေ ထွန်းကားနေပြီဖြစ်တဲ့ ခေတ်တွေပဲ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းဟာ စာပေအရေးအသားနဲ့ အလွန်ဆက်စပ်သူများပဲ။ ဒါကြောင့် စာပေတွေ အများအပြားကို အဲသည်ခေတ်များက သာသနာ့ဝန်ထမ်းများ ရေးချွတ်ပြုစုခဲ့ကြတာပဲ။ အဲသည်စာပေတွေထဲမှာ ဓမ္မစက်လည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ စာပေဟာ အဲသည်ခေတ်တွေမှာ ပြုခဲ့ကြတဲ့ စာပေတွေရဲ့ မဆိုစလောက် ရာနှုန်းပဲ ဖြစ်စရာရှိတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒါတောင် တကယ်တမ်း ဓမ္မစက်လည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ ဟုတ်ကြဖို့ မလွယ်အောင်ရှိတယ်။ ပရမတ်ဆိုင်ရာ ကောက်ပြချက်တချို့နဲ့ ပါဠိကို မြန်မာပြန်ကြတာ။ အဲသည်ပါဠိကို ဆိုလိုချက်ပြကြတာတွေပဲ။

ယနေ့ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဝန်ထမ်းများ အရိယသစ္စာအမှန်မမြင်ကြ

ဓမ္မစက်လည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ စာပေအရေးအသားတွေ ကလည်း ကိုယ်တိုင်သိတာကို ရေးထားတဲ့ အရေးအသားမျိုး မဟုတ်တာ တွေ့ရတယ်။ သူဖတ်မှတ်ဖူးတာတွေ စုစည်းပြနေသလိုမျိုး ဖြစ်လို့ပဲ။ ပြီးတော့လည်း ဘယ်သူ့ကို ဘာသိစေချင်လို့ တင်ပြတယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်မရှိတဲ့ပုံမျိုးလည်း တွေ့ရတယ်။

‘တကယ်တော့ စာရေးတယ်ဆိုတာ သင်္ကေတနဲ့ စကားပြောတာပဲ။ စကားပြောရာမှာ နားထောင်သူကို ပြောသူက သိစေချင်တာ သိသွားဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ဖြစ်ရတာပဲ။’

ပြောတော့ ပြောတယ်။ ဘယ်သူသိဖို့မှ မဟုတ်ဘူး၊ ကြားသူတွေ သိလိမ့်မယ်လုပ်လို့ မဖြစ်ဘူး။ နောက်ပြီးတော့လည်း ပြောတော့ ပြောတယ်၊ ကိုယ်သိတာကို ပြောတာ မဟုတ်ဘဲ တွေ့ဖူးတာပြောတယ် ဆိုတာမျိုးလည်း လုပ်လို့မဖြစ်ဘူးပဲ။

အဲသည်လိုဖြစ်ယင် စကားအသက်မဝင်ဘူး။ ဖတ်မှတ် နားထောင်ချင်စရာ မဖြစ်ဘူးလို့ ပြောရမယ်။ စာအရေးအသားလည်း သည်လိုပဲ။ စာသင်ခန်းထဲဝင်ပြီး စာသင်နေရသလိုပဲ ဖြစ်မယ်။ လူ့လက်ငင်း အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့ မစပ်မဟပ် ဖြစ်နေမယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများဟာ ခေတ်အဆက်ဆက်ပဲ ပရိယတ်စာပေတွေကို သင်ယူတဲ့အလုပ်ကို လုပ်ကြတယ်။ စာတတ်သွားကြသူတွေလည်း ရှိကြတယ်။ သူတို့အားလုံးနီးနီးဟာ စာပြန်သင်ပေးဖို့ စာသင်သားများမွေးတဲ့ စာသင်တိုက်ဆရာတော်တွေ လုပ်သွားကြတာပဲ။

ပြီးတော့ သူတို့ဟာ ဝိနယစည်းကမ်းကို လိုက်နာနိုင်သမျှ လိုက်နာနေထိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းကိုလည်း လုပ်ကြတယ်။ ဝိနယစည်းကမ်းအတိုင်း အလိုက်နာနိုင်ဆုံးသူဟာ သိက္ခာအရှိဆုံးသူလို့လည်း သူတို့ မှတ်ယူကြတယ်။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအချင်းချင်း အသိပေး ဝန်ခံပြောကြားယုံနဲ့ မထနိုင်တဲ့ ဝိနယစည်းကမ်းတွေကို လိုက်နာယင်ပဲ သိက္ခာရှိသူအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရတာပဲ။ သည်လို ဝိနယသိက္ခာရှိအောင် နေတာကို ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်လုပ်တာလို့ မြင်ကြတာ တွေ့ရတယ်။

သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ နိဗ္ဗာန်နဲ့မဂ်ဖိုလ်ကို လိုလားရကောင်းမှန်းသိပြီး လိုလည်းလိုလားကြတာပဲ။ လိုလားရကောင်းမှန်းသိဖို့ သာသနာ့ဘောင် ၈,၀၀၀တယ်ဆိုကတည်းကပဲ အစဆုံးဆောင်ရတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ဟာ ‘သကလ ဝဇ္ဇ ဒုက္ခ နိဿရဏ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိ-ကရဏတ္ထာယ ဣမံ ကာသာဝံ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗာဇေထ မံ ဘန္တေ’လို့ ရွတ်ဆိုခဲ့သူချည်းပဲ။ နောက်လည်း တောက်လျှောက် တောင်းဆိုလွှာတိုင်း မှာ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ် ရောက်ရပါလို့၏-လို့ နေ့တိုင်း ရွတ်လာခဲ့ဖူးတာပဲ။ နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ဟာ သူတို့ပန်းတိုင်ပဲ။

သည်လိုဖြစ်ပေမယ့် နိဗ္ဗာန်မဂ်ဖိုလ်ကို အဲသည်ဝန်ထမ်းတွေ မသိကြဘူးပဲ။ သည်အရိယသစ္စာနှစ်ပါးသာမကဘဲ ကျန်တဲ့ အရိယသစ္စာတွေ ဖြစ်ကြတဲ့ ဒုက္ခနဲ့သမုဒယ အရိယသစ္စာတွေလည်း မသိကြဘူး။

-သမုဒယဟာ ရူးနှမ်းမှုရဲ့ နာမည်ပဲ။

-ဒုက္ခဟာ မလုပ်ကောင်း တာတွေ လုပ်တာရဲ့ နာမည်ပဲ။

-မဂ္ဂဟာ မလုပ်ကောင်းတာတွေ မလုပ်ဘို့ အရူးအနှမ်း တွေ ပျောက်စေတာရဲ့ နာမည်ပဲ။

-နိဗ္ဗာန်ဟာ မလုပ်ကောင်း တာတွေ ငြိမ်းတာရဲ့ နာမည်ပဲ။

သည်လေးပါးထဲက ဘယ်တပါးသိသိ ကျန်သုံးပါး ပေါ်မှာပဲ ဒါတွေပေါ်ယင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကျင့်မိမှာ မလွဲပေါ့။

သည်လို မကျင့်တာဟာ နိဗ္ဗာန်ပန်းတိုင် စိုက်စဉ်က စိတ်လက်မပါဘဲ စိုက်ကြလို့ပဲ။ နိဗ္ဗာန်ဟာ သံသရာဝဋ်က ကျွတ်ရာဆို

တော့ သံသရာဝဋ်မှ မသိဘဲ နိဗ္ဗာန်ပန်းတိုင်ကို ဘယ်စိတ်ဘယ်လက် ပါနိုင်ပါ့မလဲ။ ကံမသိတော့လည်း သံသရာဝဋ် မသိပြီပေါ့။ နောက်နောင် ဘဝတွေခံယူတဲ့ မိစ္ဆာတွေ ဝင်နေမှပဲ ကံကလည်း ဘယ်လိုသိလို့ ရတော့မလဲ ဖြစ်ပြီပေါ့။

ဒါကြောင့် သူတို့ဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ချင်ကြပေမယ့် နိဗ္ဗာန်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်း မဂ္ဂက အပျောက်ခံနေရပြီး နိဗ္ဗာန် မရောက်နိုင်အဖြစ် ခံကြရတယ်။

နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်းမဂ္ဂ မသိကြပေမယ့် မသိ ဘူးလို့ သူတို့မသိကြဘူး။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်း မဂ္ဂကို သိကြတယ် လို့ ထင်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် သာသနာ့ဝန်ထမ်း တချို့လောက်ကပဲ အဲသည်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်း မဂ္ဂကို ကျင့်ကြတယ်။ နိဗ္ဗာန် တွေ့သ လိုလိုတော့ သူတို့ထင်ကြတဲ့အဖြစ် ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆုံးခန်းတိုင် အားရကျေနပ်တဲ့အထိတော့ ရှိကြလှတာ မတွေ့နိုင်အောင်ပဲ။ အဲသည်လို တွေ့တာကိုပဲ ပြသဖို့ စခန်းကြီးတွေထောင်ထားပြီး ပြပေးတဲ့ လုပ်ငန်း လုပ်နေကြတာပဲ။

သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရာနှုန်းကိုးဆယ့်ငါးကျော်တို့က တော့ ပါးနပ်တယ်ပဲ ပြောရမလားပဲ။ အဲသည် နိဗ္ဗာန်ရောက်လမ်း မဂ္ဂကို မလုပ်ကြဘူး။ စာသင်ပေးတာ စာသင်ယူတာ တရားဟောတာ ကျောင်းထိုင်တာတွေပဲ လုပ်ကြတယ်။ သူတို့ကတော့ အဲသည်နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂဟာ မကျင့်နိုင်လောက်ဘူးလို့ စိစစ်မိသူက စိစစ်မိပုံ

ရတယ်။ မစိစစ်မိသူကလည်း ရှေးအခါကစပြီး စိစစ်မိသူတွေနောက်လိုက်ပြီး မကျင့်ကြတာ ဖြစ်မှာပဲ။

သည်လမ်းကြောင်းမဂ္ဂဟာ စိစစ်မိဖို့ အလွန်ကောင်းတယ်။ သည်မဂ္ဂရဲ့ အစဆုံးမဂ္ဂင်ဖြစ်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်မြင်တာဆိုတော့ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ဟာ ဒုက္ခအရိယသစ္စာရဲ့ နာမည်လို့လုပ်ပြီး ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်မြင်တာဟာ ဒုက္ခအရိယသစ္စာမြင်တယ် ပြောတော့တာပေါ့။ ဒါမြင်မှတော့ ရုပ်နာမ်မုန်းရမှာပဲ။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ကြောင်းကို ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ လုပ်ပြီး ပယ်တာပဲ။ သည်လိုပယ်တော့ ရုပ်နာမ်အဖြစ်သိမ်းပြီး ငြိမ်းတဲ့ ရုပ်နာမ်ဆုံးတယ် လုပ်ပြန်တယ်။ အဲဒါ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာရောက်တယ်ပေါ့။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်သိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိက ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋ္ဌိပဒါအရိယသစ္စာပေါ့။

ဒါလုပ်လို့ သည်ရောက်တယ်ဆိုယင် ရောက်မှာပဲ ပြောရတယ်။ ရောက်တော့ ဘာဖြစ်သလဲမေးပြီး သည်အမေးကို ဖြေရလိမ့်မယ်။ သည်အဖြေအဖြစ်ကို နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုတာပေါ့။ ပြောသူတွေဟာ ဦးနှောက်မဲ့သူတွေပဲ ဖြစ်ကြမယ်။ ဦးနှောက်ရှိသူက သည်အဖြေကို လက်ရှောင်ကြလိမ့်မယ်။

ဦးနှောက်ရှိသူတွေ အနေနဲ့ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် ငြိမ်းရာဟာ နိဗ္ဗာန်မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ မြင်ရမှာပဲ။ ဒါဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုယင် နိဗ္ဗာန်ဟာ ကြောက်စရာ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် ငြိမ်းရာဆီ ရောက်သူဟာ လူ့ကိစ္စတွေကို ဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်းတွေ လူမှာ မရှိတော့သူ

ဖြစ်လို့ပဲ။ လူ့ကိစ္စဆောင်ရွက်နိုင်တဲ့ အရည်အချင်းတွေဟာ ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက်တွေ ဖြစ်လို့ပဲ။

လူမှာ ရုပ်ဖြစ်ပျက်မရှိတော့ယင် စားခြင်း၊ သွားခြင်း၊ မြင်၊ ကြား၊ တွေ့သိခြင်းတွေ မလုပ်နိုင်ဘူး။ နာမ်ဖြစ်ပျက် မရှိယင်လည်း ခံစား၊ မှတ်သား၊ တုံ့ပြန်တွေးခေါ်တွေ လုပ်လို့ မရတော့တာပဲ။

ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက်ငြိမ်းသူဟာ မသေလို့ အသက်ရှင်နေလည်း ရုပ်ကလည်း အဖြစ်အပျက်မရှိလို့ တုံးလုံး၊ နာမ်ကလည်း အဖြစ်အပျက်မရှိလို့ ဘာမှ မခံစား၊ မမှတ်သား၊ မတုံ့ပြန်၊ မတွေးခေါ်ဘဲ သိနေကာမျှ သည်အဖြစ်ဟာ အဖြစ်ကောင်းတဲ့ ကိုယ့်အဖြစ်လား၊ အဖြစ်ဆိုးတဲ့ ကိုယ့်အဖြစ်လား? သည်အဖြစ်ဟာ မျှော်လင့်စရာရှိ သနိမိတ္တအဖြစ်လား၊ မျှော်လင့်ချက်မဲ့ အနိမိတ္တအဖြစ်လား? လို့၊ လိုလားရမယ့် ပဏိဟိတအဖြစ်လား၊ စက်ဆုတ်ရမယ့် အပ္ပဏိဟိတအဖြစ်လား? အနှစ်သာရမဲ့ သုညအဖြစ်လား၊ အနှစ်သာရရှိ သာရအဖြစ်လား?

ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ပါးနပ်ကြတဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ပါးနပ်ကြသူများပီပီ ဒါကို ပြေးကြည့်မနေကြဘဲ တွေးကြည့်ပြီး သိကြတယ်။ ပညာရှိအတွေးဟာ ပြေးကြည့်တာထက် မှန်တယ်ဆိုတယ် မဟုတ်လား။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ဆုံးရာ အရောက် ပြေးကြည့်သူတွေဟာ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် ဆုံးရာကို ကိုယ်တိုင် အကျရောက်ခံရပြီး ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ဆုံးရာထဲ နစ်မျောခါ အဲသည်ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက်ဆုံးရာ ရဲ့အပြစ်ကို မမြင်နိုင်ဘဲ အဲသည်ထဲ ဆက်မျောသွားနေကြသူများ ဖြစ်ကြတယ်။

ပါးနပ်ကြတဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေကလည်း ပါးနပ်ကြတဲ့အလျောက် ပြေးကြည့်ယင်တွေ့ရမှာထက် မှန်အောင်တွေးကြည့်ပြီး သည်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်း မဂ္ဂကို မလျှောက်ကြပေမယ့် တခြားဘယ်လမ်းလျှောက်ရမယ်လို့ သိကြတာတော့ မဟုတ်ကြဘူး။ စာပေတွေကို သင်ယူရတယ်။ သင်ကြားပေးရတယ်၊ ဟောပြောရတယ်၊ ဆုံးမရတယ်ဆိုတာလည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ရာရောက်ကြောင်း သင်ကြားချက် ပရိယတ်တွေကို လုပ်ရတာတွေပဲ။

အဲသည်သင်ကြားချက်ပရိယတ်ကလည်း သင်ကြားချက်ရပြီးတဲ့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အဲသည် သင်ကြားရယူထားတဲ့အတိုင်း ဖြစ်မှာ မလိုလားနေတာဆိုတော့ သူများတွေကို ဖြစ်အောင်နေကြဖို့လည်း မတိုက်တွန်းနိုင်ဘဲ ရှိကြတယ်။ သည်တော့ ပရိယတ်သင်ယူမှု သင်ကြားပေးမှု ဟောပြောမှုတွေဟာ စိတ်လက်မပါဘဲ ဝတ်ကျေဝတ်ကို သင်ယူမှု သင်ကြားပေးမှု ဟောပြောမှုတွေ ဖြစ်လာကြတယ်။ စိတ်မပါဘဲ ဘာကြောင့် ဒါတွေလုပ်နေကြသလဲ မေးယင် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ဖြစ်နေတော့ ဒါမှမထမ်းယင် တာဝန်မကျေမှာစိုးလို့လို့ ဖြေလိမ့်မယ်။

တချို့ကတော့လည်း မိဘနဲ့ဆရာတို့က အပိုးချိုးပေးတာ ခံရပြီး ဝါသနာပါလို့လို့ ဖြေစရာရှိတယ်။ တချို့ကလည်း ကုသိုလ်ရပြီး ဘဝကောင်းအောင်လို့လို့ပေါ့။ တချို့ကတော့ စာတတ်မှ ကျော်ကြားပြီး ဘုန်းကြီးနိုင်မှာဖြစ်လို့လို့ ဖြေသူလည်း ဖြေမှာပဲ။ ဒါတွေဟာ မိုက်မဲတာတွေပဲ။ ပရိယတ်သင်ကြားပေးမှု သင်ယူမှု ဟောပြောမှုရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်အမှန်ဆီ ရောက်ဖို့လမ်းကို မမြင်တော့လို့ပဲ။

ရည်မှန်းချက်မရှိတဲ့လမ်းကို သွားနေသူဟာ သွားအား မရှိသူပဲ။ အဲသည်သူဟာ ဘယ်လမ်းကို ဖောက်သွားရမလဲ၊ ဖဲ့သွားရမလဲ၊ ဘာမှ ဝန်မလေးသူပဲ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတဦး အနေနဲ့ သွမ်းသော့သူပဲ။ အင်္ဂါရတ်ထိုးမလား၊ အင်းသောက်မလား၊ ပုတီးစိတ်မလား၊ ဗိန္ဓောကုမလား၊ မန္တန်ရွတ်မလား၊ ပေါက်ဆရာလုပ်မလား၊ ဓာတ်ရိုက်ဓာတ်ဆင်ဗေဒင်ဟောမလား၊ ပယောဂဆရာလုပ်မလား? ဒါတွေ သင်ကြားပေးသူလုပ်မလား၊ ဗိသုကာလုပ်မလား၊ သစ်ပင်စိုက်သူ လုပ်မလား၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူသူလုပ်မလား၊ ရောင်းဝယ်ပွဲစား လုပ်မလား၊ မြန်မာစာ ...အစစစာတွေသင်ပေးသူ လုပ်မလား၊ သမိုင်းတွေ၊သင်္ချာတွေသိပ္ပံတွေ သင်ပေးသူ လုပ်မလား၊ ဓါးခုတ်၊ဒုတ်ရိုက်၊လေးပစ်အစစတွေ သင်ပေးသူ ဖြစ်မလား၊ ဆင်စီး၊မြင်းစီး၊အတီးအမှုတ်၊ အကအခုန်တွေ သင်ပေးသူ ဖြစ်မလား၊ တိုင်းရေးပြည်ရေး အခါပေး လုပ်မလား? တမန် လုပ်မလား?

ဒါတွေဟာ လူရေးလူရာ ဖြစ်တဲ့အတွက် လူမှုတာဝန်တွေပဲ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတဲ့သူတွေရဲ့ တာဝန်တွေ မဟုတ်ကြဘူး။ သည်တာဝန်တွေဟာ လူမှုဝန်ထမ်းနေသူတွေက ထမ်းကြရမယ့် တာဝန်တွေ ဖြစ်တယ်။ လူမှုဝန်ထမ်းတွေရဲ့ တာဝန်တွေကို သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေက ဘယ်ကြောင့် ထမ်းနေကြတာလဲ? သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ ထမ်းရမယ့်တာဝန်ကို မသိရာက စ,တယ်ပြောရမယ်။

သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ပရိယတ်ကိုပဲ သင်ယူခြင်း၊ ပို့ချခြင်း၊ ဟောပြောခြင်းများ ပြုနေသော်လည်း ပရိယတ်ကပြောတဲ့

အရိယသစ္စာကိုပေါ်အောင် ဖော်နိုင်အားမရှိ ဖြစ်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်တိုင်လည်း အရိယာဖြစ်အောင် မလုပ်နိုင်ကြဘဲ သာသနာ ဆည်းကပ်ကြသူများကိုလည်း အရိယာအဖြစ် လမ်းမညွှန်နိုင် ရှိကြတယ်။ သည်တော့ ဘာအဖြစ်မှမဖြစ်သူဟာ ဘာအလုပ်မှ မလုပ်သူပဲဆိုတဲ့အတိုင်း သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ အလုပ်လက်မဲ့တွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ဘာမှမဖြစ်သူဟာ ဘာမှ အသုံးမကျသူဖြစ်တဲ့အတိုင်း မောဃပုရိသလို့ ပြောရတဲ့ အလကားလူအဖြစ် ခံရဖို့ရှိသူများပဲ ဖြစ်ကြတယ်။

သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ယောက်ျားကောင်းတွေပဲ။ သည်တော့ အလကားလူ အဖြစ်မခံရလေအောင် ကိုယ့်တာဝန်မသိလည်း သိတဲ့တာဝန် ထမ်းရမှာပဲဆိုတဲ့ အနေနဲ့ လူမှုတာဝန်တွေ ထမ်းကြတော့တာပါပဲ။ လူမှုတာဝန် မှန်သမျှဟာ အုပ်ချုပ်သူမင်းအစိုးရတို့ရဲ့ အာဏာစက် လည်ပတ်မှုအတွင်းမှတာဝန်တွေချည်း ဖြစ်ကြတာပဲ။ လူမှုတာဝန်တွေကို သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ဝင်ထမ်းကြတော့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေအတွင်း အာဏာစက်သွင်းတာလည်း ခံရတော့တာပေါ့။

ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဝန် ပြန်ထမ်းကြဖို့ဆိုယင်

သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေအတွင်း အာဏာအသွင်းခံရတာဟာ သာသနာ့ပျက်တာပဲ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ လွတ်လပ်သူတွေ ဖြစ်ရမှာက မလွတ်လပ်ကြတော့တာပဲ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ သာသနာ့တာဝန်ပဲ ထမ်းကြမယ်ဆိုယင် နယ်စည်းအထားခံရစရာ မရှိသူတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ကမ္ဘာမှာ ကက်သလစ် ခရစ်ယာန်တွေကို

ကြည့်ယင် ကာဒီနန်တွေ အနယ်နယ်မှာရှိတာ သိနိုင်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်ရဲ့ ပင်မတာဝန်ဟာ လူခပ် သိမ်းအတွင်း မြေးယုက်ချုပ်နှောင်နေတဲ့ အာဏာစက်တွေကို ချေဖျက်ဖို့ပဲ။ လွတ်မြောက်သူအဖြစ်ဆိုတဲ့ ဝိမုတ္တိနိဗ္ဗာန် ဖြစ်ဖို့ပေါ့။ အခုတော့ လူတွေ ကို လွတ်မြောက်အောင် ဝန်ထမ်းနေကြတဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေတောင် အာဏာစက်အောက် ပြားပြားမှောက်နေကြရတယ် ဆိုတော့ သာသနာ့ တာဝန်ဟာ အပျောက်ဆုံးခံနေရပြီ ဖြစ်တယ်။

သည်လိုဖြစ်တော့ တိုင်းပြည်လည်း နစ်နာတာပဲ။ တိုင်း ပြည်မှာ အုပ်ချုပ်သူနဲ့ အအုပ်ချုပ်ခံပြည်သူ ပဋိပက္ခဖြစ်ပြီဆိုယင် ဘာဖြစ် သလဲ၊ အရှုံးအနိုင် တိုက်ကြတော့ဖို့ပဲပေါ့။ ရှုံးသူခံ နိုင်သူစံပဲ။ ပြီးတော့ လည်း ရှုံးသူဟာ မတရား၊ နိုင်သူက တရားပဲ။ ဒါဟာ တိရိစ္ဆာန်လောက လည်း သည်အတိုင်း ရှိတာပဲ။ ပဋိပက္ခဖြစ်ကြသူ နှစ်ဦးအပြင် တတိယလူ ရှိဖို့ကောင်းတာပေါ့။ သူဟာ အုပ်ချုပ်သူလည်း မဟုတ်။ အအုပ်ချုပ်ခံ ပြည်သူလည်း မဟုတ်သူပေါ့။ အဲဒါ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ဖြစ်ရမှာပဲ။

သာသနာ့ဝန်ထမ်းဟာ တတိယလူအဖြစ် ရှိခဲ့ယင် အုပ်ချုပ်သူနဲ့ အအုပ်ချုပ်ခံတို့ရဲ့ ဘယ်ပဋိပက္ခဖြစ်ဖြစ် မငြိမ်းစေနိုင်တာ မရှိ ဖြစ်မယ်။ သူနိုင်ကိုယ်နိုင် အပြိုင်တိုက်တာဟာ သွေးချောင်းစီးလုပ်ရ တာတွေပဲ။ တတိယလူဟာ ဒါတွေမဖြစ်ဖို့ ဒိုင်ပဲ။ သည်လို ဒိုင်မရှိတော့ တိုင်းပြည်နစ်နာစရာ အခွင့်ရှိတိုင်း နစ်နာကြရတာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ဒိုင်လုပ်နိုင်သူများ မဟုတ်ကြတော့အောင် လူမှုတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေသူတွေ ဖြစ်ကြပါပြီ။ ဒါကြောင့် အာဏာစက်အောက်မှာပဲ ပြားပြားမှောက်နေရပါမယ်။ ပုဂံ၊မြင်စိုင်း၊စစ်ကိုင်း၊ပင်းယ၊အင်းဝ၊ကုန်းဘောင် ခေတ်အဆက်ဆက်က သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ အုပ်ချုပ်သူ အာဏာရှင်ဘုရင်များအောက် ပြားပြားမှောက် ရှိခဲ့ကြရပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်အုပ်ချုပ်သူတို့ အောက်မှာလည်း သည်နည်းမခြားပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲသည်ခေတ် အုပ်ချုပ်ရေးဟာ အုပ်ချုပ်သူနဲ့ အအုပ်ချုပ်ခံတို့အကြားမှာ လူမျိုးလိုက် ကွဲပြားနေတာဖြစ်လို့ အအုပ်ချုပ်ခံလူမျိုးဖြစ်တဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေက အုပ်ချုပ်သူအင်္ဂလိပ်ကို မလိုလားကြောင်း ပြသကြတာတွေ ရှိခဲ့တယ်။ ဒါလည်း ကြားလူအဖြစ် မဟုတ်ဘဲ အအုပ်ချုပ်ခံတို့ဘက်က လုပ်ကြတာပဲ။

လွတ်လပ်ပြီး မြန်မာပြည်မှာတော့ အုပ်ချုပ်သူများက သူတို့ကို ထောက်ခံတဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားတဲ့ သံဃာအဖွဲ့ရှိတယ်။ အုပ်ချုပ်သူနဲ့ အအုပ်ချုပ်ခံတို့ဖြစ်တဲ့ ပဋိပက္ခမှာ အအုပ်ချုပ်ခံတို့ကလည်း သူတို့ထောက်ခံတဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့နဲ့ ဆန္ဒပြစေကြတယ်။ အုပ်ချုပ်သူထောက်ခံတဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့နဲ့ ချေဖျက်တာ လုပ်ကြတယ်။

မဆလခေတ် မြန်မာပြည်မှာ မဆလ တပါတီတည်းရှိသလို တနိုင်ငံလုံး သာသနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ကို ကျေးရွာမြို့နယ်တိုင်းနဲ့

ဗဟိုသာသနာ့ဝန်ထမ်းများ အဖွဲ့အဖြစ် ဖွဲ့ပေးပြီး တခြား ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ မရှိစေရဆိုပြီး အာဏာထားပြီး ဖွဲ့ပေးထားတယ်။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအဖွဲ့တွေက ဖြစ်စေချင်တာဆိုယင် အုပ်ချုပ်သူတို့ အာဏာကို အနှောက်အယှက် မဖြစ်က ဖြစ်ခွင့်ပြုပြီး အုပ်ချုပ်သူတို့က သာသနာ့ဝန်ထမ်းနဲ့စပ်ပြီး ဖြစ်စေချင်တာဆိုယင် သာသနာ့ဝန်ထမ်း အဖွဲ့ တွေက ဖြစ်စေမိန့်တွေ ပေးကြရအောင် ဆောင်ရွက်ထားတယ်။

မဆလအုပ်ချုပ်သူများကို ပြည်သူက မကျေမနပ် ဆန္ဒပြပြီး ဖြုတ်ချကြတယ်။ အဲသည်အခါမှာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေ လည်း ပြည်သူနဲ့အတူ ပါကြတယ်။ ဒါကို သာသနာ့အဖွဲ့အစည်းတွေက မတားနိုင်ခဲ့ဘူး။ ဒါပေမယ့် မဆလသာ ပြုတ်ကျတယ်။ အဲသည် သာသနာ့အဖွဲ့တော့ မပြုတ်ဘဲ ကျန်တယ်။

တပ်မတော်က နိုင်ငံတော်မပြိုကွဲဘို့ အာဏာသိမ်းပြီး နဝတအစိုးရက အုပ်ချုပ်တယ်။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေက အုပ်ချုပ်ခံ ပြည်သူဘက်က မကျေနပ်ကြဘူး။ နဝတအစိုးရကို ပတ္တနိကုဇ္ဇန လုပ်ကြ တယ်။ ခေါင်းဆောင် သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေကို သံဃသာမဂ္ဂီ ဂိုဏ်းသစ် ထောင်မှုနဲ့ ဖမ်းပြီး ထောင်ချနိုင်ကွပ်လှိုက်တယ်။

သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေအတွင်း အာဏာစက်အသွင်းခံ နေရမှတော့ ဒါဟာ ဖြစ်ထိုက်တဲ့ အဖြစ်ပဲ။ အုပ်ချုပ်သူများ အာဏာ ပိုင်နက်မဟုတ်တဲ့ နယ်ပယ်နိုင်ငံတွေမှာနေကြတဲ့ ထေရဝါဒ သာသနာ့ ဝန်ထမ်းတွေ ရှိကြတာပဲ။ အဲဒါတွေကလုပ်ယင် သူတို့ မခံရဘူးပေါ့။

အဲသည်လုပ်ချက် လိုက်နာနေလို့ပဲပေါ့။

အုပ်ချုပ်သူအာဏာမပိုင်တဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းက ထိုင်း၊ သီရိလင်္ကာ၊ လော၊ ကမ္ဘောဒီးယား ထေရဝါဒသာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေပေါ့။ သူတို့ဟာ လူမျိုးကွဲကြပေမယ့် သူတို့အတွက် လူမျိုးက ပဓာနနေရာမှာ မရှိကြသူတွေပဲ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအချင်းချင်း အယူသီလ တူမျှကြသူတွေပဲ။ အဲသည်နိုင်ငံ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေက ပတ္တနိကုဇ္ဇန လုပ်ထားခံရသူကို တခြားနိုင်ငံက သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေက ပတ္တဥက္ကဇ္ဇနလုပ်ပြီး ဆက်ဆံကောင်းတာ မဟုတ်တာပဲ။ ဆက်ဆံယင် ဆက်ဆံသူကို သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေက သံဃာခွဲမှုနဲ့ အပြစ်စွဲတာခံရမှာပဲ။ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေအတွက် စည်းကမ်းဝိနယဟာ နယ်စည်းအခြား မရှိတာပဲ။

မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေဟာ ဝိနယကို သာသနာ့အသက်ဆိုပြီးတော့ ဆောင်နေကြပေမယ့် တကယ် လေ့လာသိရှိကြတာ မဟုတ်ကြဘူး။ နယ်စည်းထားပြီး ဆောင်ရွက်နေကြတာက သက်သေခံတယ်။ သီရိလင်္ကာက သာသနာ့ဝန်ထမ်းကို အဓမ္မပြုသူအတွက် မြန်မာ့သာသနာ့ဝန်ထမ်းတွေက ပတ္တနိကုဇ္ဇန လုပ်ရကောင်းမှန်း မသိကြဘူး။ မြန်မာ့ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းကို အဓမ္မပြုသူအတွက်လည်း ပတ္တနိကုဇ္ဇန လုပ်ပေးကြဖို့ တခြားနိုင်ငံက သာသနာ့ဝန်ထမ်းများထံ တောင်းဆိုရကောင်းမှန်းပင် မသိကြသူများ ဖြစ်ပြီး ကြောင့်ကြမဲ့နေကြတယ် မဟုတ်လား။

မြန်မာ့ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများဟာ ဓမ္မသာသနာ မရှိတော့ဘဲ ဝိနယသာသနာရဲ့ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများပဲ ဖြစ်တော့တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် သာသနာအတွင်း အာဏာစက်ဝင်ပြီး၊ အာဏာစက်ရဲ့ ခြယ်လှယ်ချင်သလို ခြယ်လှယ်တာကို သမိုင်းဟိုးရှေးက အစပြုပြီး ခံလာရသူများဖြစ်ကြတယ်။ သည်အတိုင်း ဆက်သွားကြယင် နောင်အတွက်လည်း မျှော်လင့်ချက်မရှိဘဲ တိုင်းပြည်အတွက် ဝန်တက်ရမယ့် ဝန်ထုပ်ကြီးဖြစ်တဲ့ လိင်္ဂသာသနာအဖြစ်ပဲ တည်နေတော့ဖို့ ရှိတော့တယ်။

သုံးသပ်သူ
(ဉာဏ)
ဓမ္မဝိဟာရီ

